

Молода Україна

журнал української демократичної молоді

РІК ВИДАННЯ XVII

ВЕРЕСЕНЬ — 1967 — SEPTEMBER

Ч. 149

ТОРОНТО

НЬЮ-Йорк

МОЛОДА УКРАЇНА

Видає Центральний Комітет
Об'єднання Демократичної
Української Молоді

Голова ЦК: М. Французенко

Редагує Колегія в складі:

Я. Білінський, О. Валер, О.
Коновал, М. Лебединський, Л.
Ліщина, Л. Павлюк, П. Родак,
О. Сандул.

Голов. редактор: М. ГАВРИШ

Адміністратор: В. ПАВЛЮК.

Статті, підписані прізвисьмом
або ініціалами автора, не зав-
жди відповідають поглядам
редакції.

Умови передплати:

12 чисел (один рік) \$4.00

24 числа (два роки) \$7.50

Ціна окремого числа 40 центів

MOLODA UKRAINA

(Young Ukraine).

A Ukrainian Monthly Magazine.
Published by the Central Com-
mittee of the Ukrainian Democ-
ratic Youth Association.

(In USA — Association of Ameri-
can Youth of Ukrainian Descent)
President: M. FRANCUZENKO

Все листування і передплату
шліть на адресу:

MOLODA UKRAINA,
Postal Station "E", Box 8
Toronto, Ont., Canada

НАШІ ПРЕДСТАВНИЦТВА:

В Австралії:

Mr. S. Krywolap,
Box 1586 M,
G. P. O. Adelaide,
S. Australia.

В Англії:

Mr. A. Bondarenko,
78 Kensington Park Rd.,
London W. 11, — England.

У Франції:

Mr. N. Grouchetsky,
33, Rue Roque de Fillol,
Puteaux, Seine, — France

В ЦЬОМУ ЧИСЛІ ЧИТАЙТЕ: В. Коломієць — Видива на дорозі, М. Павленко — Осінні бризки, М. Литвинець — Вечір, В. Лігостов — Баяда про поета, скрипку і бубон. — Поезії. Т. Масенко — Пісня над морем. В. Сварог — Як зробити ціказу подорож. А. Бурячок — Семимовний словник XVII століття. А. Дімаров — Блакитна дитина. 3 нових видань. 3 одумівського життя і праці. Різне.

ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ "МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"

Шановні Передплатники! На конверті, в якому Ви отримуєте журнал, біля Вашого імени зазначено число журналу, до якого Ви внесли передплату. Якщо на Вашому конверті число 148 або менше, це значить, що Ваша передплата на журнал скінчилася. В такому випадку не чекайте нагадування — відновіть Вашу передплату, якщо хочете й далі отримувати журнал. Якщо ні — повідомте про це.

Безперервний і своєчасний вихід нового числа журналу у великій мірі залежить також і від того, чи своєчасно Ви розраховалися за нього.

Для вигоди передплатникам головним представником журналу "Молода Україна" в США є Олексій Коновал, який є рівночасно представником на штат Іллінойс. Представниками журналу в поодиноких містах США є: Іван Івахненко, Іван Гринько,

Леонід Ємець та Андрій Опанашук. Дальшу передплату на журнал можна надсилати чеком, написаним на "Молоду Україну", представникові у Вашому місті, головному представникові у США чи безпосередньо до адміністрації журналу. Їх адреси:

ALEX KONOWAL
811 S. Roosevelt Ave.
Arlington Heights, Ill. 60005

IW. IVANENKO
62 Beechwood Ave.
Trenton, N. J. 08618

IW. HRYNKO
4943 N. 12th St.
Philadelphia, Pa., 19141

L. JEMETZ
2941 Amboy Road
Warners, N. Y. 16134

A. OPANASHUK
6800 Clinton St.
Elma, N. Y. 14059

УПРАВА ФЕДЕРАЦІЇ СПІЛОК УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ АМЕРИКИ І КАНАДИ ПОЧАЛА ДІЯТИ

Нью Йорк-Торонто. З днем 1-го вересня 1967 року почала діяти Управа Федерації Спілок Українських Журналістів Америки і Канади. Цю Федерацію створено на 2-ому З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади, що відбувся в Торонто, Ont., Канада, в днях 5-6 листопада 1966 року, згідно з рекомендацією 1-го З'їзду Українських Журналістів Америки і Канади на Союзівці, Кергонксон, Н. Й., 30-31 жовтня 1965 року.

У висліді порозуміння між управами СУЖ Америки і СУЖ Канади та згідно із статутом Федерації, що був схвалений на 2-ому З'їзді Українських Журналістів Америки і Канади, управа Федерації оформилася в такому складі: М. В. Дольницький — голова, В. Софронів-Левицький — заступник голови, д-р Р. Криштальський — секретар, І. Вараниця і д-р Р. Голіят — члени.

Управа Федерації СУЖ Америки і Канади, діючи згідно з постановами З'їздів Українських Журналістів та виконуючи статутіві постанови, запланувала скликати Світову Конференцію Українських Журналістів у вільному світі в рамках СКВУ, що відбудеться в листопаді 1967 року в Нью Йорку. Подобиці цієї Конференції будуть проголошені в найближчому часі.

На обкладинці: Г. Марченко. Мрія, Лінографюра.

Володимир КОЛОМІЄЦЬ

ВИДИВА НА ДОРОЗІ

(Цикл)

Пісня перша

МОЗАІКА

Гудці-сварці-скоморохи,
 сміхотливі-ворожили,
 ви потіште князя трохи,
 ладо-князя і дружини.
 А чи мало гов'яди в жаровнях,
 меду в чарах?
 чи не красні княжі дщери?
 чи мечі заржаві?
 стріли ступлені
 в колчанах?
 Так чому ж примовкли ви, коціі!

І співці-гудці як тес зачували —
 золоті торкали цимбали,
 в роговій свистали свистілоньки,
 князеві світлому Володимирі,
 воям його хоробрим,
 всьому чесному народу
 хвалу воздавали;
 казали:
 "Ой, скільки ми йшли,
 де не були,
 натще-серце снідали дощиком,
 обідали медом Яриловим,
 а вечеряти вже й не хотіли —
 покотиполе нам в узголів'я слалось,
 укривали вітри нас — внуки Стрибожі,
 і все снівся нам, снівся сон —
 ніби диво узрим: сім дів співало,
 сім чудних голосів,
 мальованих по крайнебу...
 То веселонька нас вела,
 тож-бо райдуга нас манила,
 утікала... зникала... та все далі, далі...
 через доли та гори,
 через ріки слов'янські
 ми за нею йшли — не могли догнати.
 Аж відкрився нам город білий,
 город білий, золотоголавий,
 із княжими теремами, з Божими храмами...
 Отоді ж ми в город білий,
 золотоголавий уступали,
 благовіст над Воротами зачували —
 зчудувались-подивувались:
 повна райдуга — через небо,
 і додолу веселонька впала...
 порозливалась.
 Переяславе, городе людославлен,
 всім преславлен ти, всім ти вдатний,
 маєш князя, що люб тобі — Мономаха —
 у відвазі першого ще й у мудрості;
 в нього шкіра — кора дубова —
 від рубців січових та шрамів:
 вороги ж, вовкулаки, не раз утікали.

З ним пшеницею ярою уродили
 і добро тобі, й тиша...
 Незадурно ж батьком люд величає,
 бо у князя з хоробрством
 і труд у пошані великий.
 Переяславе, городе людославлен,
 труд для тебе — то амфора радості,
 що в руках твоїх світиться.
 Всі ремесла в тобі процвітають,
 та не винниками, не грубниками,
 не броварниками, не лазниками
 ти найпаче усюди славен,
 а найпаче — каменю й скла майстрами.
 Зодчі храми помурували,
 а склороби — поукрашали.
 Їхні печі не жаром дишуть —
 грає райдуга понад ними,
 в смальту тихо переливається...
 Бач, як райдугу приручили!
 По церквах —
 під опуклими куполами — заряділа...
 Лементує по теремах.
 Значить, ось він,
 той сон наш — гарний напрочуд:
 диво зримає, рукотворне,
 сімома кольорами
 процвітане-мальоване,
 що й в очах потомству просяє.
 Бо ж краса! як до рук далась? —
 мир хрещений подивляється...
 А майстри про себе лиш усміхаються.
 Тож князь-ладо добре дбає —
 своїх щирих майстрів поруч себе саджає,
 синів кличе, уму-розуму навчає,
 в золотії кубки вина наливає,
 народ чесний пригощає
 та й нас, бідних скоморохів, не обминає.
 Ми ж пісні співали, співали,
 в невід неба складали, складали
 та й повісимо той невід на дзвінці,
 щоб по райдузі гоїдалися пісні,
 немов жар-птиці, —
 хай — вовіки — труд веселий,
 супокій великий...
 Слава — князеві, з дружиною й синами!
 Переяславе, преславний городе,
 живи вовіки!
 Правда — яснородиця добра — із нами".

Пісня друга

"ДІВЧИНО МОЯ, ПЕРЕЯСЛАВКО!.."

Б'ється орда, вража орда,
 три дні й три години,
 розкололась вража орда
 на три половини.
 Поламалися калені,

пощербилась харалужні
і мечі і стріли...
Та об тіло... все об тіло біле!
За вали,
у кип'ячі рови
витекти Ярилу...
Ніби хмаровиння — татарви.
Сила хилить силу.
Вже ж русичі упилися
вражого вина, —
сплять воїни, розляглися —
не їхня вина.
Городище у пожежі.
Скрізь поганці... Пали вежі.
Що каміння, що кип'яч!
Стогін... плач...
Тягнуть дівчат... топчуть дітей.

В ранах отрок... живий, ачей?
Святий старець тайним ходом,
печерами, вивів:
— З Богом!
Біжи, хлопче, до Києва,
дай знать, що рать Батисва...—
Не доказав... Помчав гонець.
Та спис... догнав! —
Упав... кінець...
На купині головою,
накрив очі осокою,
коник сюрчить у ніженьках,
крук неситий в головоньках,
на кучері наступає...
А чийсь голос
іздалека проквіляє-промовляє:
— Прощай мене, мій сужений,
на останній доріжечці,
прощай мене, ріднесенький,
на останній часиночці.
Ой рушили вже татари — і мене взяли,
б'юсь об воза, ластівкою руки розкриляю —
до гнізда, до спаленої хати.
А там лежать батько й мати — вбиті...
Тільки стукає відеречко
об цямриння нашої криниці,
що попелу повна.
У середу русу косу заплітала,
а в п'ятницю шлях косою замітала,
за кущину, за билину зачіпалась.
Ой стане ж коса посічена
павутинням зосенілим, —
щирий бір освітить...
струнами у кобзі стане, —
щирий люд вжалобить...

Краса моя мальована перев'яне,
як у жнива жито під серпами.
Тяжко, тяжко з великої туги!
Я ж бідоньки та й не ждала,
а вона мене у саме серденько зразила.
Скажи ж, любий, коли живий:
ой, відкіль тепер тієї волі дозирати —
а чи з поля, а чи з моря,
чи з високої могили,
чи з глибокої долини...

Пісня третя

ЖАЙВОРОНОК

Тривога відкріє ворота опівніч.
Козак — на коня!..

Ні вогнів, ні пієнів.
Огей, Переяслав... неорані далі,
лиш місяць над шапкою — квітка печалі.

Козак не боїться нікого й нічого, ...
ні хмари, ні чвари, ні чорта, ні Бога.
Шаблюка-гадюка, та срібні пищалі,
та місяць над шапкою — квітка печалі.
Ой мати-дорого, ой батечку-степу,
брати мої й сестри — зірки по крайнебу,
єдина родина й відрада ночами,
а місяць над шапкою — квітка печалі...

Із тьми, стережись, око вигляне враже.
Кістьми колись
військо загарбницьке зляже,
та поки що — кривда, та поки що — жалі,
і місяць над шапкою — квітка печалі.

Єдина жарина твоя, Переяслав, —
то люлька у вусах козацьких не згасла.
Біда ж — не біда, коли люлька блищала,
а місяць над шапкою — квітка печалі!..

І от — наче від люльки козакової — почало
щиро-ярим вогнем загорятися край-небо.
З-під копит коня зривається жайворонок —
і грудкою вгору: там його крильця прони-
зують перші промені.. Промінний жайворо-
нок висіявся щироярим співом, гірким і со-
лоним, а серце людини переклало його на
слова.

Крізь марево снів далеких,
як музика всіх чекань,
риданий і вищий голос
пролився у сиву рань.

Було у нім щось жіноче,
немов Ярославни плач,
та тільки про інше трагічно
виводив маленький сурмач.

"Козаче, не бійсь навали,
що сплине ж урешт, як вода,
а бійся: забудешся — хто ти?
що гідність — ламка лобода..."

Мо', брат збусурманиться — бійся...
нащадки твої? — хто їх зна...
Мо', будуть в якимсь там коліні
згинатись, як ти не згинавсь?

Лисиці їм виїдять з серця
те лакомство — пам'ять у нім.
А серцем пониклим і млявим
хіба щось кохатимеш?.. Ні.

Гай-гай, сторона безборонна.
Лиш навхрест дороги лежать.
Усіх вона пестить і гріє,
самої ж — нікому не жаль.

Оті бусурманські лисиці,
гляди, підповзуть до руїн
і все в неї викрадуть... навіть
співуче наймення її?

І матимуть право й силу,
в своїм лицемір'ї гучні?
І квіт її поб'ють морозом,
а — "Розквіт" — скажуть вони?..

Чи струсить країна багно те,
спроможеться чи хоч раз
на гарний плід, на велике?
О сонце!.. О вічний час!.."

Так плакав промінний жайвір.
Так бився об неба дзвін.
На фоні козацького серця.
Успразі великих одмін.

Пісня четверта

ТАРАС ТРЯСИЛО

З імлі
кричать орли,
в росі їх крила...
О весно мила! —
кричать орли
з імлі.
Та ні, то ж не орли,
не росне зелен-диво,
то ж починають козаки
варити з ляством пиво.
Тарас Трясило, батько-гетьман,
радість мас:
на Січі він вози риштує,
гармати й кулі він готує,
в похід з гординцями своїми виступає.
А люди як зачули теє — всюди
серпи, і коси, й лемеші
на гострі шаблі,
на блискучі списи перековують,
до запорожців пристають...
Ой, сполошилось панство — оси! шершні!
Збирають військо навперейми.
Веде драгунів і рейтарів
Конецпольський,
сичить йому недобрий сміх крізь зуби:
"З голів живими шкуру поздираю,
м'якиною понабиваю —
по Україні всій повиставляю,
трикляте бидло застрашаю!.."

І стрілись біля Переяслава преславного.
Тут козаки великим станом стали —
биками проти тічки вовчої;
з-поза возів гарматами ревули,
ще й кілля повтикали — наче роги:
вовки що не поткнуться —
череве розпорять...
Гуде, шумує недай-світа чвара!

Ревуть гармати тяжко —
страху завдають вовкам,
клубками дим —
на збагряніло-чорний гав'яр...
Аж врешті підібгав хвостище
Конецпольський,
позадкував... теж станом став... Облога.

Облога. День минає... другий... третій.
Червоноокий захід. Чайки крик.
горить кизяччя.
Булькочуть на триногах казани...
Тарас Трясило,
як та бджола по стільникові, походжає
поміж возами... Здумає хитрість батько.
Найвідчайдушніших півсотні одібрав:
"Ану-те, хлопці, вріжте очерету,
торішнього, сухого... Роздягнітесь легко,
візьміть по тесаку та по очеретині —
й у річку... тихо не вчинити ясини.
Попід водою обійдіть панів до світа...
Не розбудіть. А ми вже звідси вдарим!"
І сталось...

Ще й зоря тумани сивії не позгортала —
займали козаки ворожий табір —
у приступі шаленім, піхотинцями самими.
Рубалися із непокритими грудьми,
панам і схаменутись не давали —
з шансів вибивали.

Тікають — гарбузами животи вихляють...
"А, салогуби, пузани, —
так ось вам, ось вам!" —

І голови з плеча злітали, наче галки,
од шаблі, од меча... І греблю загатили.
І сам козак Трубайло вийшов з берегів,
щоб товариству буйному допомогти...
Немов ті шкурки швець розкидав —
панські чубчики

то там, то тут в драговині...
Що ж, попивали
меди і вина ситні, — пийте ж болотнину!
Старий Трубайло
в козаків по праву руку,
ніяк, ніяк не вибереться з трупу.
Червону стрічку розмотав...

І скоро слава
по світу дибом стала,
дивом розійшлася...

Отак уміли наші предки воювати,
та жаль... не вмiли після того ради дати:
іще й зозуля на Петра

мандрикою не вдавиться,
іще й гадюки в ірій
не повзтимуть вслід за птаством,
як ляхи знову все повернуть на старе,
і знову тяжко Україна засумує...
Лиш козаки із ката глузуватимуть:
"Гей, пане-майстре, паля криво йде!"

Вдова окрадена, Вкраїна — чує, чує...
І знов зберуться, знов панів рубатимуть
до пня, до цурки...

А вже Хміль гряде!!!

(Далі буде)

Терень МАСЕНКО

ПІСНЯ НАД МОРЕМ

Поїзд прибув до Теодосії вночі, та ще в неділю. Синоч Андрійко не відходив од вікна вагона весь вечір і зараз міцно заснув. Мені довелося перенести його в залю гарної приморської станції. Мати лишилася біля сина, а пішов шукати машину.

Цілий рік так сумував за морем!.. Недалечко Коктебель, будиночок поета Максиміліяна Волошина — над самими хвилями синьої безмежності... Чомусь згадую розмову з Максимом Рильським у Києві про нащадка запорожців Волошина, наше захоплення його поезією.

Може, тому, що звивиста й темна гірська дорога попереду і німа ніч навколо, зринає в пам'яті слово суворої музи славного співця нашого Криму...

Ось уже і коктебельський Будинок письменників. На алеях в саду повно світла. Ми їдемо садом просто до хатини, де спить чергова. Сонного Андрійка вкладаємо в білосніжне ліжко, а я йду до берега і слухаю шепіт, тихе зітхання хвиль...

Вранці на сад ринули потоки сліпучого сонця. Ми з Катериною стежимо: як тепер Андрійко зустрине море?.. Він уже бачив його, але тоді було йому три роки. Стояв на березі в Одесі, вкрай здивований, проказав: "Який великий Дніпро!.." Коли ж йому стало п'ять років, то він заявив композитору Майбороді цілком щиро й дуже серйозно: "Ні, дядю Платоне. Я не буду композитором. Я буду футболістом".

Тепер він стоїть над морем у Коктебелі, і синя тасмниця віків відбивається в його чорних очах ясним саявом безмежного подиву і зачарування... Може, так і поети дивляться на море. Як діти...

Над морем квітнуть кущі. Найчарівніші поміж них високі кущі дроку. Він жовтий, сліпучо-жовтий, і його стіни-смуги на синьому тлі моря схожі на роззвітку спортових прапорів... Та ось з-поза яскравих смуг дроку випливає група дуже знайомих людей. Рильський у білому костюмі, що так пасує до цвіту кущів. Його невістки Галя й Олена несуть різні пакунки, в руках найстаршого ватажка того урочистого походу валіза найбільшого формату.

— Привіт, поете!—він піднімає ліву руку, ставить валізу на асфальт доріжки, мружить очі від сонця в усмішці.

Забираю від нього валізу. Ідемо ближче до моря, в будиночок під деревами, де на прохолодну веранду падають голубі відблиски моря. Жартівливе привітання Максима — то давня його формула при зустрічах з близькими київськими друзями.

— Зараз ми обидва будемо винагороджені за перенесення валізи, — каже Максим Тадейович, симпатичною гримасою зводячи губи. — Ми вип'ємо по чарці доброго французького коньяку, дістав у Москві.

Пузата пляшка, яскраві етикетки. Максим люб'язно дарує мені коробку нових цигарок із фільтром. Він прилетів у Крим після академічної сесії. Про сесію поет говорить стисло, то не такий уже улюблений предмет його розмов.

Будиночок, де я оселився, стоїть трохи вище. Я йду до себе, згадуючи маленькі сценки з минулого. Всі вони пов'язані з добрим ім'ям і веселою вдачею Максима Тадейовича...

Вірші "На білу гречку впали роси" я прочитав у 14 років під пшеничною копою в полі. Я не запам'ятав тоді імени поета в журналі "Шлях". Там були вірші і Миколи Філянського, дуже цінного поета, тепер забутого.

Через багато літ я розповів Рильському, як і де читав ці рядки, що на все життя лишаються в пам'яті. Це було на луках Жукового острова на Дніпрі, в колі українських та білоруських поетів. Максим тоді натхненно прочитав нам цей маленький шедевр.

...Рильський постійно жив у Києві. Він приїздив до Харкова не часто. Сильний прозаїк Майк Йогансен, що любив іноді висловлюватися афоризмами, якось сказав: "Рильський народився для того, щоб перекласти українською мовою "Євгенія Онєгіна".

То і відзнака, і недооцінка поета. Майк Йогансен не встиг узнати всього могутнього, що дав Максим в оригінальній творчості.

Якось, під час проводів на станції Максим вийшов з-за столу і довго не повертався. Сатирик Іван Дмитрович Ковтун, відомий під ім'ям Юрія Вухналя пішов до чергового, і той двічі оголосив по радіо: "Поета Максима Рильського друзі просять зайти в ресторан станції..."

Рильський любив товариство Юрія Вухналя за гостре слово, невичерпну дотепність. Прозаїк Сава Божко називав Юрія Вухналя із захопленням "Язва". Записні книжки Вухналя були повні схопленими на льоту сценками, діалогами, афористичними замітками. Коли зустрічалися Рильський і Вухналь — то було нескінченне змагання в гострому слові і дотепності.

Мене познайомили з Максимом Тадейовичем під час одного його приїзду до Харкова. Перше враження залишається назавжди: людина вишукано чемна серед справжніх інтелігентів. Ввічливість буває й гордовитою. Тут вона була надзвичайно щирою.

Максим вітається з кимось, і його увага повернута лише до того, кому він тисне руку. Він дивився людині у вічі весело чи суворо залежно від того, хто до нього підходив. Він не міг виявити недбалості, неуваги до людини. Чемність — його непорушний закон.

Коли я дивлюся часом на розхлябаність декого з молодих, коли один говорить з другим, а третьому недбало тисне руку дощечкою, навіть не глянувши на товариша, — згадую сивоголо-

вого барда України. Крім того, людина повинна бути красивою в усьому. Тим більше, якщо вона обрала собі професію "служителя краси". Я думав про те, що не тільки літератори, але й усі інтелігенти могли б узяти собі за зразок красу манер Рильського.

Потребою поетової душі було сказати людині добре слово... Ми виступаємо перед студентами Київського університету разом із письменниками Італії. У віршах Рильського, які він читає на вечорі, згадується ім'я Торквато Тассо і у моїх — теж. Після вечора Максим говорить у нашому колі: "Бачите, Тереню Германовичу, як вийшло! І ви згадали про сонети великого Торквато Тассо, і я теж. А ми ж із вами не домовлялися!"

...Теплішало повільно. Червень був дощовий і холодний. Початок липня, а вода в морі холодна. Ми з Андрійком вирішили купатися за всякої погоди. Потоки місячного сяйва серед білого дня: цвіте дрок. Безтурботність, млість. Пахощі моря, гірських трав, терпкий аромат розпеченої сонцем землі. Безжурне щастя відпочинку. Навіть листи не пишуться.

А Максим починає працювати з першого дня. Пише багато листів. Він просить паперу. Несу йому аркушів сорок.

Після вечері йдемо до пансіонату.

По дорозі багато знайомих. Максим щоразу знімає солом'яного капелюха. Є люди, які вмійють дуже красиво робити це у привітанні. У Рильського цей жест неповторний.

Ми часто згадували Максиміліана Волошина. Рильський висловлював захоплення силою його таланту. Дуже високої думки був про поему "Дім поета", з гіркотою говорив, що таких поетів забувати не можна. Їх повинен знати народ... Я згадав про перший приїзд сюди після війни. На моє запитання, чому закрили кімнату-музей Волошина, завгосп Коктебеля відповів: "Та, знаєте, Волошин не співзвучний нашій епосі".

— Епосі нового завгоспа, чи що?...

Максим журно посміхається: мабуть, цей новий діяч надто часто читав газету.

— А ви бачили, знаєте... профіль Волошина? — запитує він.

— Звичайно, знаю, Максиме Тадейовичу. З нашого майданчика його добре видно! Виступ скелі з Карадагу, звернений до моря...

— Він і справді схожий на бородатого Волошина. Я знав його. Тут були поети, одержимі фантазіями, вони створили багато легенд про свій улюблений край. Легенди дуже красиві, їх складали поети, які ще не стали чиновниками... Шкодюю, що не бував тоді частіше в Коктебелі!

Море обіймає своєю безмежністю. На голуbę лягали помаранчеві мечі передзахідного сонця. Максим дуже красивий у своїй печалі. Він каже:

— У моєму роду були етнографи, учителі. Богдан пішов на юридичний. Перед останнім курсом сказав: "Не вийде з мене, тату, ні прокурора, ні адвоката". Перейшов на філологічний.

Над морем кричали чайки. Обережно переступали через якийсь потічок, що пробився з-під піску у видолинку... Я провів Максима до веранди його будиночка, побажав доброї ночі.

Згадав одну розмову в дружньому колі. В центрі нашої уваги був Володимир Сосюра, здається іменинник.

— Володю, дорогий! — просив Рильський. — Прочитай нам найніжніші з усіх твоїх віршів... Я тебе дуже люблю! Ти знаєш сам, що за глибиною почуття ти перший поет на Україні: як ти можеш сказати, ніхто не скаже...

Уже зоря золоторога
Кладе на вогненні пороги
Своє сивіюче крило...

І знову Максим цілував побратима. Володя трохи ніяковів, злегка червонів, як дівчина. Максим із захопленням, — що це в тебе рівне найкращому у віршах Блока... А ти знаєш, як я люблю Блока! Я вважаю, що російська поезія історично йшла в такій градації: Пушкін, Лермонтов, Некрасов — і Блок...

Дотепне слово і каламбур, на ходу придумана смішна історія — наче прапор вічних веселощів. Чого він тільки не переживав наодинці з собою — цього не знають ні музи, ні друзі!... Добрі незмінно веселі: раділи людям і радували людей... і в трагічні моменти життя Максим не дозволяв собі на людях слів зневіри.

А це було якое в Ірпені. У Павла Михайловича, Остапа Вишні, раптом пішла кров горлом. Подумали, що прорив виразки шлунка. Всі розгубились. Швидка допомога не могла сюди прибути. Павла Михайловича понесли товариші на ношах до поїзда. На річку Ірпінь ішов Максим Рильський. Він побачив блілого Остапа Вишню, розгублено спитав:

— Що з вами, Павле Михайловичу?...

— Нічого, Максиме Тадейовичу, — відповів Вишня, силкуючись усміхнутися. — Так собі, невеличка репетиція...

Тоді сувора "репетиція" для Вишні минула благополучно. І всі раділи з його одужання.

З Максимом пов'язаний ще один жарт, чисто мовницький, лінгвістичний... Звичний російський зворот "сміється над ним" по-українському перекладається "сміятися з нього". Повертаючись додому після званого обіду, Максим і його друг, художник Петрушевський, сіли відпочити просто на кам'яні східці коло під'їзду. На балконі третього поверху в той час голосно засміялися дівчата...

— Мені здається, Максиме, що ці дівчата сміються з нас, — спокійно каже Петрушевський.

— А я думаю, друже, що вони сміються над нами, — і Максим піднімає руку вгору, до балкона.

Небзагненно, як ці люди могли зберегти стільки житейських веселощів після жорстоких ударів долі. Особиста драма поета наприкінці двадцятих років, змушене виключення з життя... Смерть любого брата. Я бачив його портрет в селі Романівці. Красень з тонкими рисами обличчя схожий на легендарних запорожців, Хвеська Андібера чи когось іншого, як їх малювали кращі художники мого народу... Безліч несправедливих вигадок у пресі протягом багатьох років. Ко-

ристоролюбна підозрілість, немов кайдани на ногах, — проти його поетичної щирості та благородства.

Пережити все й зберегти світлу віру в життя, щоб сіяти її в людях, — то справжній життєвий героїзм...

...Яскрава стіна дроку стає темнішою, майже помаранчевою. Сутінки густішають і переносять мене у світ спогадів. Тиша ночі і розмірене зітхання моря поглинають мій сьогоднішній день.

1960 рік — півстоліття роботи Рильського в рідній поезії. Його перша юнацька книжечка віршів вийшла 1910 року. Студентська Одеса відзначає цю дату... Супроводжують Максима у подорожі до Одеси його син Богдан, Олександр Підсуха і я. Кінець березня над морем, і ми нерозлучні три дні. В нашому товаристві красивий моряк і письменник Іван Гайдаєнко. Він любить Максима.

Пошана і любов людська ніби знімала з його плечей частину вантажу років, полинну гіркоту колишньої упередженості проти нього, утверджували його правоту. Я радів тепер кожному доброму слову, сказаному на адресу поета. Від засідань поет стомлювався. Але й тоді не забував подарувати людям свою усмішку, лагідне слово. Святкування на годину... Потім починалася пораного наполегливої праці, довга й захоплива... Як тепер на веранді коло моря: листи й статті, вірші й переклади.

Нас проводить велика юрба одеських прихильників і шанувателів Максима. Ми горді за нашу славу Одесу! Вона гідно відзначила його 65-річчя!..

По дорозі з Одеси додому син поета Богдан Максимович розповів про роки війни...

— В евакуації, в перші місяці життя в Уфі, нас поселили в тісній кімнатці на околиці міста. Жили ми надзвичайно скрутно. Навіть хліба не ставало. Батько хворів, схуд. Обличчя його вкрили фурункули. Він, завжди охайний, тоді цілими тижнями не міг голитися... Біль кривив його обличчя, коли торкався бритвою. Так важко було й Сосюрам у сусідньому будиночку. Розлука з рідним краєм, німці все наступають, холодна зима — важко на душі й трудно жити. Башкирські письменники дуже поважали батька, намагалися допомогти... Але тоді вони й самі бідували... Дружина Сосюри, Марія Гаврилівна, не втрачала бадьорості, ходила в міськом, домоглася, щоб взимку всім нам дозволили оселитися в готелі... Батько не міг іти. Марія Гаврилівна і я на маленьких, вроді дитячих саночках веземо його до готелю... Сосюра повільно дійшов сам...

У готелі було затишніше серед своїх — тут багато людей з України. Була тепла вода... Поет почав одужувати, ходити по кімнаті... Я не забуду однієї неділі. Батько вирішив поголитися, намилив свої болячки, обережно лявірує між ними бритвою. Раптом почув, як по радіо читають список премій, називають: Максим Рильський. До кімнати вривається Марія Гаврилівна Сосюра, цілує його в намилені щоки. Батько жартує:

"Та стривайте, Маріє! Дайте мені добритися..."

Раділа вона не дарма. На піднесенні батько написав "Слово про рідну матір". Коли читав його на вечері, присвячену 25-річчю України, всі українці плакали. Він сам читав, і по обличчю текли сльози...

Так розповідав Богдан Максимович уночі під гуркіт коліс... І нам згадалися ті крилаті рядки, створені в найтяжчий для України час...

Земля, яку сходяв Тарас
Своїми босими ногами...
Земля, яку скропив Тарас
Своїми росами-сльозами...

— Чому ви переселилися з Ірпеня у Голосіївський ліс? — запитав раз Рильського.

— І тепер скучаю за ним. Не покинув би, та зіпсували річку Ірпінь. Почали розчищати, створювати заплаву... Річка пересохла. На одній сесії головний винуватець тієї справи радив москвичам вивчати досвід нашої заплави... Я не витерпів, кажу: "Капусти там *ще* нема, а Ірпеня *вже* нема". Він глянув на мене так сердито, що я мусів додати: "Та то ж я пожартував"...

І відразу без передмови переходить на літературні теми.

— Як радісно, що після великого з'їзду все стає на свої місця. Скільки, приміром, нападали на вас за саму тільки згадку у віршах про Олександра Олеся. Нині ми його надрукували, він радуватиме народ своїм ніжним словом... Без Олеся, можливо, і нас не було б, — сказав Максим Тадейович розважливо.

Я глянув на нього з подякою. Нині він сказав значно більше, ніж у передмові до томика Олеся.

— Ви читали африканські нариси Гемінгуея? — спитав він мене.

— Читав.

— Сподобались?

— Ні. Вони написані холодно.

— У мене таке ж почуття, — сказав Максим. — Полюють, вбивають звірів. Спокійно, без жалю, без усяких почуттів. Можливо, це незрозуміле й чуже нам, слов'янам?... Якісь зовсім інші люди. Не бачу нічого хорошого ні в такому полюванні, ні в таких картинах... А "Старий і море" — це прекрасно!

— А у Вишні ж мисливських оповіданнях стільки тепла й почуття! У Майка Йогансена також...

Ми зустрічалися щодня. Тривалих бесід в затишному куточку над морем було небагато... Хоч вранці зустрічалися ми біля їдальні з педантичною точністю.

Довгу вечірню бесіду Максим дозволяв собі після трудового дня. Люди говорили з ним, знали його. Величезна частина життя в самотності й праці прихована від сторонніх. І всі дивувалися, як могла людина, яка завжди любила товариство, застольну бесіду, так багато зробити! Душа поета підпорядкована зібраності й організованості вченого. Вірші, статті, переклади — все писалось вранці.

Я ніколи не підходив до його столу ранком.

Ці години для мене також дорогі. По дорозі від ідальні можна зробити прогулянку на десять хвилин.

Рильський іде на веранду і сідає за стіл. Тим, що прогулюються, видно здалека його окуляри, руку, яка граціозно відхиляє сигарету від губ. Спиною вирівнюється на хвилину, спирається на спинку крісла. Знову згинається над столом, немов під тягарем думи...

Біля його веранди згадую сценку з минулих років... Була зима. Тонка снігова павутина засновує двір будинку ч. 68 по вул. Шевченка. Я дивлюся з вікна. Між заметами проходить хисткою, боцманською ходою Максим, зустрічає дружину двірника Соломію. Зупиняється, галянтно нахиляється, цілує їй руку...

В останній рік життя Рильського в Ірпені, напередодні переселення до Голосієва, я зайшов до нього з дружиною. Максим Тадейович запропонував піти в гості до Михайла Івановича Вериківського. Довго йшли ірпінськими зеленими провулками. Будиночок Вериківського стояв у густому, непролазному саду.

Після вечері Максим Тадейович сів за рояль. Його пристрастю в музиці був "божественний Шопен". Він із захопленням грав уривки з полонезів. Трохи імпровізував. Улюблене його "Анданте кантабіле". Прихильники Рильського говорили, що коли б він не став поетом, то напевне був би видатним музикантом.

Композитор Вериківський сердечно зрадив Максимові Тадейовичу. Люб'язність господаря повна любови, поваги. Відвідання стало для нього маленьким святом. Завжди Вериківський був стриманий, трошки холодний, один із найвишуканіших інтелігентів доброї, старої школи. Вищий середнього зросту, міцний чоловік, талановитий і глибоко освічений музикант.

Недавно газети повідомили, що не стало Михайла Вериківського, Максим пережив цю втрату в тихому сумі... Найтяжчим ударом для поета була втрата друга його всього життя, Катерини Миколаївни... Це так приголомшило його, що рідні почали побоюватися за його здоров'я. Поет виходив уранці в сад і на кожному кроці повторював: "Ось тут сиділа Катя". "Ось тут вона сказала"... Богдан Максимович, Георгій і Ваган Олександрович Мамікоян умовили поета поїхати на місяць у санаторій Конча-Заспа. Нове коло людей, нерозлучні години й дні з ними — поет трохи заспокоївся. Поступово знову повернувся до роботи — і в цьому був порятунок.

За кілька років — втрата кращих помічників. Це нагиало його плечі до землі. Він випростував їх у труді, в нових зустрічах з людьми, в любові до внуків, дітей Богдана — Андрійка й Тарасика.

...Кипіння жовтих квітів над морем гасне. Жовті квіти в народних піснях — розлука. Завтра Максим залишає Коктебель. Приїхали Богдан і Георгій. Прямуючи до Києва, вони ще зайдуть в Ялту...

Друзі-літератори з Середньої Азії разом з нами. Георгій Рильський привіз кіноапарат. Він зні-

має Максима Тадейовича і всіх нас за врочистим приготуванням "прощального шашлику". День дуже спечений. Сонце на заході, густе багряне проміння освітлює язичницьку картину. Діти бігають навколо вогнища. Шашлик шкварчить, і краплі сала стікають на вогонь...

Вечері на веранді в Максима вместилося чоловік двадцять. Багато сухого вина. З дружиною одного поета приходять два вродливі морські офіцери. Рильський радий їм, запрошує за стіл...

Ми говоримо про вірші, але не читаємо довгих. Тільки епіграми або жарти. З нами й конструктор Олександр Юлійович із Києва. Рильський познайомив нас раніше. Ми співаємо за столом... Вродливі морські офіцери дуже раді гостинності, просять нас виступити перед моряками. Максим дякує, але пізно призначати зустрічі: завтра вранці він від'їздить.

Гей поля жовтіють, і синіє небо,
Плугатар у полі ледве маячить...
Поцілуй востаннє, обніми востаннє;
Вміє розставатись той, хто вмів любити.

Відпочивши над морем, зміцнілий і бадьорий Рильський вранці стоїть біля машини. Він у білому, веселий, мружиться від сонця. Навколо повінь жовтого цвітіння... Трохи далі — голубе полум'я моря... Поет у білому стоїть над морем... Ми цілуємо його в щоку на прощання...

...І досі бачу його там. Сивий поет стоїть над неосяжним українським морем...

"Вітчизна" ч. 8, 1967 р.

Марія ПАВЛЕНКО

ОСІННІ БРИЗКИ

*На журавлиний ключ замкнеться літо,
І блискавки, мов листя, опадуть,
Набридне грому на вербу гриміти —
Присунеться до сонця, щоб заснути.*

*Наб'ють морози, як обруч на діжку,
На мерзлу землю обрій льодяний
І, зорями засніжений обніжок,
Приїде до мене ясен місяць мрій.*

**

*Донор-глід рятує тепле літо,
Наливає кров свою у лист.
Губляться у землю трави-квіти,
А у небо — спів пташок і свист.*

*Не криничка — кошик із коріння,
А у ньому — сині квіти хмар.
Сіє осінь золоте насіння,
Сіє осінь в попіл ґрунту жар.*

Вадим СВАРОГ

ЯК ЗРОБИТИ ЦІКАВУ ПОДОРОЖ ?

(Ганна Черінь: *Ідьмо зі мною! Буенос-Айрес.* 1965)

Жанрові художніх подорожніх нарисів у нашій літературі загалом не пощастило. Нашій старій літературі було не до них, як до надмірної "розкоші". У підсоветській літературі вони час від часу з'являються, але про художність їх говорити не доводиться; пишуться ці нариси з єдиною метою — оганити все, що є в некомуністичному світі, а тенденція такого роду несполучна з турботою про мистецьку якість.

У літературі нашої еміграції, здавалося б, є всі передумови для розквіту цього жанру, бо люди наші зараз розсіяні по всіх усюдах нашої планети, звідки могли б розповісти нашій діаспорі багато цікавого й корисного про різні країни та народи, серед яких вони живуть.

Такі розповіді, щоправда, з'являються і в наших газетах і в журналах, але ні на яку літературну якість вони не претендують, переслідуючи лише вузько інформативні цілі. У збірці нарисів Юліана Мовчана, що вийшла минулого року, є ціла серія "З подорожніх нотаток", завданням якої є, за словами автора, "заохотити наших людей зрушити з місця", побачити "трохи світу". Автор переконує читачів, що, замість того, щоб гаяти свій час перед телевизором та просиджувати цілими вечорами в напівтемних і задушливих барах за склянками отруйних трюнків, куди корисніше побачити нових людей і нові землі нашої великої й прегарної "другої батьківщини".

Подорожні нотатки Ю. Мовчана написані живо й цікаві для зовсім непоінформованих читачів, але вони, звичайно, не мистецький твір, бо такими бути їм не мали на меті. Крім того, автор дотримується дивної транслітерації американських географічних назв, яка ніяк не погоджується з їх справжньою вимовою.

Нещодавно я з деяким запізненням прочитав книжку Ганни Черінь "Ідьмо зі мною!" Це також збірка подорожніх нарисів, що їх авторка називає "репортажами". На мою думку, ця назва аж ніяк не відповідає характерові її нарисів.

Я був дуже приємно вражений докорінною відмінністю цієї книжки від інших вправ наших авторів у цьому жанрі. Ця відмінність полягає насамперед у тому, що в той час, коли наші твори цього й навіть інших жанрів відзначаються важкуватою й претенсійною глибокодумністю, нерідко й "насуспенністю" тону, браком елегантної легкоти та невимушености оповідної манери, — книжка Ганни Черінь несподівано повертає нашу увагу саме розмовною легкістю своїх оповідних інтонацій.

Це книжка, написана письменницею, яка є одночасно поетесою (і в книзі, справді, є немало поетичних вражень, настроїв, спогадів) і прозаїсткою з яскравим нахилом до гумору, до весело примруженого погляду на світ, на людей з їхні-

ми слабощами. Разом з тим письменниці властивий глибоко громадянський підхід до баченого нею життя. Такий підхід не раз викликає в її оповіді патетичні нотки й образи. Це справді "сентиментальна подорож", хоч я, борони Боже, не збираюся порівнювати подорож Г. Черінь з "Сентиментальною подорожжю" знаменитого англійського письменника 18-го сторіччя Лоренса Стерна, герой-мандрівник якого перетворює опис своєї подорожі на егоцентричний опис своїх власних найдрібніших відчуттів, які цікавлять його більше, ніж усе бачене під час подорожі.

Звичайно, серед персонажів книжки Г. Черінь фігурує й вона сама; оповідаючи нам про себе й про свою сім'ю, вона встановлює між собою й читачем "ліричний контакт", який поглиблює й оформлює читачеве реагування на авторчину оповідь та її враження від подорожі, від зустрінутих нею цікавих людей. Характер своїх подорожніх нарисів передвизначила сама авторка, пишучи:

"Найтяжче писати репортаж про своє місто. Ще тяжче було б написати репортаж про свій будинок чи подвір'я. Неодмінна умова для доброго репортажа — очі "свіжої" людини, які схоплюють найбільш разючі, незвичайні й цікаві деталі.

На Україні я, на жаль, нікуди не їздила. Там кожний пасся там, де його прив'язано, і Крим був для нас таким же далеким та екзотичним, як і Флорида чи Каліфорнія. З жалем мушу ствердити, що Америку я знаю ліпше, ніж Україну...

Що цікаво подати в репортажі? Не цифри, не факти, не перелік значних будівель, навіть не опис дерев і квітів. Усе це забувається через дві хвилини по прочитанні. Але коли це зв'язано з якимсь веселим епізодом, з живим шматком життя — квіти довго цвістимуть у пам'яті, а дерева принесуть плоди".

Чи вдалося авторці створити таку книжку? Тобто літературний твір, у якому подорожні враження, роздуми над побаченим, над зустрічами з людьми, були викладені в "легкостврапній", літературній формі, цікаво, емоціонально, дохідливо? Так, удалося.

Авторка не претендує на якусь глибину психологічної аналізи людей та аналізи явищ, на глибокодумні міркування над "філософськими" проблемами. Ні, вона просто розглядається навколо "веселим оком" та підмічає цікаве, добре й погане.

Але письменниці воліє, не промовчуючи негативне, все таки насамперед говорити про симпатичне, втішне, радіуюче. Попри насмішкуватий, здібний до іронії склад її ума, вона — велика оптимістка. Може саме тому, що здібна іронізувати над негативним. Ніколи вона не вдається до

злої сатири, до глузу, до жовчного бурчання (хоч приводів до сарказму в нашій строкатій спільноті є немало).

Письменниця не претендує й на якусь більш-менш всеосяжну картину Америки — чи то американської Америки чи "української Америки". Найбільш ефектних місць цієї країни вона й не відвідала, принаймні в цих своїх нарисах. Вона з цікавістю заглядає не тільки у відомі місця, але й у глухі закутки країни, зустрічає незвичайних людей, і вони цікавлять її більше, ніж "масова людина". Спостереження над "аборигенами" цієї країни повні симпатичного інтересу до них.

Звичайно, найбільше місця в книжці приділено "Українській Америці". Авторка пише: "Де б я не була, шукаю хоч краплини української. Коли я попадаю в такі хащі, де українців немає, мені стає сумно й холодно".

Що ж саме цікавить письменницю? Як живуть українці в Америці, чи ще не забули вони, що вони — українці, як вони вживаються в американське життя, як спілкуються з американцями, яке враження на них справляють, чи дбають вони за добре ім'я українців, чи стараються приєднати українцям і національній Україні симпатії американського народу? Нарешті, чи самі українці зберігають духовий зв'язок зі своєю батьківщиною, свою негаснучу до неї любов, виявляючи цей зв'язок бодай додержанням національно-побутових традицій, активним громадським життям?

Подорожниця схвильовано відзначає факти прив'язаності наших людей до своєї історичної батьківщини, вияви патріотичного почуття не лише в старших людей, а особливо в молодших, які України вже не пам'ятають, або взагалі її не бачили. Ось, напр., до письменниці, купивши книжку її творів, підходить молодий канадець — учень курсів українознавства й англійською мовою просить підписати йому книжку.

— "Як же вас звать?"

— Джеррі... — і він сказав прізвище, що так далеко відійшло від первісного українського оригіналу, що я вже не могла додуматись, як же воно колись було. Мабуть, поколіннями змінювалося потроху, аж поки не змінилося до невпізнання. Проте, Джеррі, що, мабуть, не вмів добре говорити по-українському, відчуває рідне слово й проміняв безтурботні вакації на курси українознавства".

Замислившись над тенденцією багатьох українців тікати з Нью-Йорка ("...а що вже там суперечок партійних та загумінкових, — мабуть що тільки в Нью-Йорку такі вистави бувають!"), письменниця коментує:

"Невеселі думи не покидали мене... Ну, що ж, тепер у нас ідуть незчисленні академії, вистави, пописи, всі їх критикують, скаржаться, що зачисто, занудно, по-аматорському... Як би там не було, справа йде: в парафіяльних і осередкових школах Мартусі й Богданчики вчать читати й писати по-українському, готуються до Шевченківського свята, дають Різдвяні вистави... А що

ж воно буде, коли їх батьки пороз'їжджаються на "хутори"? Звичайно, на важливу імпрезу кожен свідомий українець приїде, для того ж у нас є авто. Але чи будуть ті Богданчики щосуботи в школі, чи буде хор після роботи приходити на співанки, чи зможуть пластуни підготуватися добре до показу гаївок? Ох, біда нам з тим хуторянством. "Моя хата з краю" — і так собі можна на своїм хуторі від усього світу ізолюватися. Але поспробував би хтось сказати, що вони — не добрі патріоти!"

Письменниця радіє з кожного вияву української організованості й бажання провадити громадське українське життя.

"Українські жінки! Вони дуже сильні й діяльні у Філядельфії. Це їх централь, їх осідок, їх гордість і слава. Чому чоловіки у Філядельфії такі кволі, а жінки такі сильні? Та ж дійшло вже до того, що в Америці є три сильних, цікавих і енергійних журнали, що не бояться підіймати й ті проблеми, від яких ухиляються чоловіки. У той час, як чоловіки обмежуються внутрішньою політикою, часто дуже неширокою засягу, жінки розгортають крила на весь світ..."

Письменницю сильно вразили канадські українці. Вона пише з захопленням:

"...Багато тут українців, і то українців "спеціальних", сміливих і витривалих, що тут піонерили, а коли не вони, то їхні батьки або діди. У кожному разі вони тут господарі цього краю, й ніхто їм слова поперек не мов. Алберта — це український чорноземний край. І я міцно полюбила і край цей, і його чорнозем, і його гордих українців".

Та не скрізь усе добре. "Перебираючи в думці наше еміграційне суспільство я орієнтовно ділю його на дві основні групи: перша це громадсько-активні українці, друга — пасивні домосиди, здатні лише критикувати те, чого вони не бачили й не чули. Люди першої групи — це мої друзі. Це ті, що поза працею несуть тягар громадської роботи... це ті, що пишуть, видають, продають, купують і читають українські книжки, ті, що організують імпрези..."

"Великий, тяжкий віз української громадської роботи, навантажений імпрезами, зборами, рефератами, маніфестаціями, виставками, спільними обідами, базарами... Його гальмують "генії" з ображеними амбіціями, які все можуть і нічого

П Р И В І Т А Н Н Я

Невтомного і відомого на ниві одумівської організаційно-творчої праці сьогоднішнього культ-освітнього референта ГУ ОДУМ-у США, реф. преси й інформації філії ОДУМ-у в Чикаго та учителя гри на гітарі нової оркестри в філії Олексія ПОШИВАНІКА щиро вітаємо з нагоди одруження з Дорою ТУРУЛА та бажаємо їм щастя, здоров'я й найкращих успіхів в їх подружньому житті.

ЦК, ГУ ОДУМ-у філія ОДУМ-у
в Чикаго й друзі одумівці

не хочуть, та перевтомлені, хворі на "хатоманію" господарі, йому палиці в колеса стромляють дрібні інтригани й невизнані горе-політики... І все ж він іде. Часом швидко, часом помалу, часом з гори, часом під гору, часом стане на півдорозі, часом його тягнуть у різні боки, часом він навіть котиться назад... А все таки іде!"

Як бачимо, часом і на лагідну подорожницю нападає гнів. А все таки в її книзі більше говориться про позитивне, ніж про негативне...

Наводячи вище подані цитати, число яких можна було б збільшити, я проте не хочу створювати враження, що книжка Г. Черинь в основному являє собою якесь "антропологічне" дослідження нашої діаспори. Далеко ні!

У книжці цій багато й іншого: поетичних кар-

тин природи, опису цікавих місць, влучно показаних цікавих людей, що деяких з них ми знаємо з нашої преси, з теплим гумором розказаних епізодів, багато діалогів та "ліричних відступів" самої авторки.

Манера оповідати у Г. Черинь легка, розмовно-інтимна, подекуди лірична, назагал вільна від важких синтаксичних конструкцій та претенсійних слів. Фраза дається їй легко, словник у неї багатий.

Цю книжку буде цікаво прочитати людям різного культурного рівня. Цікаво й для багатьох корисно. Бо ця книжка, повна влучних і дотепних спостережень та серйозних розмислів, хоч і не претендує на оригінальність, але дає нагоду для багатьох дуже потрібних усім нам думок.

СЕМИМОВНИЙ СЛОВНИК XVII СТОЛІТТЯ

Кожний народ пишається своєю культурною спадщиною, яка створювалася протягом довгих віків. Особливо велику цінність складають писемні пам'ятки — літописи, художні твори, словники тощо. Вивчаючи їх, учені простежують розвиток культури народу, його науки, мови.

Чимало пам'яток давнини зберігає культурна скарбниця українського народу. Це велике багатство вивчене ще далеко не повністю. Є такі пам'ятки, про які наш сучасник і гадки не має. Їх поступово виявляють як у нас, так і за кордоном. Інколи натрапляємо на них під час археологічних розкопок.

На початку XX ст. у бібліотеці Оксфордського університету цінну річ виявив славіст П. А. Сирку. Він знайшов семимовний словник, який тепер зберігається в Бодлеянській бібліотеці цього ж університету.

Наприкінці минулого року Інститут мовознавства АН УРСР придбав мікрофільм цього словника.

Що ж він собою являє?

Це анонімний рукописний словник, створений, очевидно, десь на початку XVII ст. У ньому понад 2,700 реєстрових латинських слів, які виписані на 181 аркуші з одного боку й перекладені новогрецькою, турецькою, татарською, вірменською, українською та румунською мовами. Українська й румунська частини передані кирилицею.

Є підстави твердити, що словник був задуманий як посібник у практиці налагодження й розвитку культурно-економічних зв'язків між країнами чорноморського басейну. Те, що до словника введено українську розмовну лексику, свідчить, що серед чорноморських держав кінця XVI — початку XVII століття Україна займала визначне місце. Це свідчить також, що українська мова була широко відома поза межами слов'янських країн і використовувалася поруч з іншими як засіб міжнародного спілкування. Словник ще раз стверджує думку про високий рівень української культури вже на

початку XVII ст., про широкі суспільно-політичні та економічні контакти України з європейськими державами.

Ця лексикографічна праця зацікавила багатьох учених світу. Маємо дуже чималу літературу з приводу авторства, часу написання словника, його складу тощо.

Інтерес до Семимовника особливо зріс після опублікування статті Дж. С. Сіммонса та Б. О. Унбегауна. Автори подали досить докладний опис словника, відзначивши, що Семимовник спочатку належав відомому голландському орієнталістові Якову Голіюсу, на замовлення якого він був, мабуть, і виготовлений. Оскільки Я. Голіюс помер у 1667 р., то згадані дослідники вважають цей рік верхньою хронологічною межею Семимовника. У 1696 р. оригінал словника разом з іншими рукописами придбав англієць Н. Марш, а в 1714 подарував його Бодлеянській бібліотеці при Оксфордському університеті.

Семимовник, на думку дослідників, міг бути складений у Константинополі, або де-небудь в іншому місці на Близькому Сході. Питання авторства, однак, залишено відкритим. Після опублікування статті Сіммонса та Унбегауна з'явилася низка розвідок, присвячених дослідженню тієї або іншої сторони Семимовника. Найповніше вивчено українську лексику головним чином у працях В. Свободи. Щодо писемних джерел лексикону, то поки що виявлено лише одинадцятитомний словник італійського лексикографа А. Калепіна "Dictionarium Undecim Linguarum".

Слід відзначити, що своїми фонетико-граматичними рисами та лексичним складом українська частина рукопису досить близька до сучасної української розмовної мови. Так, із фонетичних рис привертає увагу перехід давнього наголошеного **о** в новозакритому складі в **у (ю)**: **грум, болше, кюлко**, але іноді таке **о** зберігається: **стол, рочні**; на місці давнього **е** в такій же позиції спостерігаємо **і (и)** або **ю**: **піч, мюд, тютка** не під наголосом

— **і (и)** та **е**: **гребин, постіл, камен, іесен**. Давнє ять (**ъ**) у наголошеному складі дало **і**: **дівка, співаю, зрідка** — **е**: **бегати, дедіч**; у ненаголошеній позиції фіксується **е**: **ведрог, ленивий, мешаті**. Давні **ы** та **і** за вимовою, очевидно, злилися в одну фонему **и**. Про це свідчить часте сплутування літери **ы** з **і (и)**: **рібы, досіт, здіхати, вікупіти, лыхи**. Нерідко **и** передається літерою **ъ**, що вказує на вплив південнослов'янської графіки: **мыш, змышлыти**. Відзначаємо також випадки заміни ненаголошених **е, о** через **и, у**: **панови** (наз. відм. множ.), **поруса, жулуде**, трапляється й **е** на місці наголошеного **и** (риса, характерна для наддністрянських говорів): **кедати, мілостеня**.

Серед особливостей приголосних впадає в око відсутність позначення м'якості приголосних перед голосними та в кінці багатьох слів: **клучнік, меда-ні, скріна, челяд**. У низці слів на місці глухих **т, п** зафіксовано дзвінки **д, б**: **гладіді, дідіні, баламуд, прободобны** — преподобний. Це фонетичне явище що його одні дослідники намагалися пояснити впливом вірменської мови, а інші розглядали як просте змішування дзвінких та глухих приголосних, досить поширене в карпатських говорах.

Написи — **приводу** — **приводжу, суду** — **суджу, противусе** — **противлюся**, можливо, відбивають вимову **приводю, судю, противюсе**. Ця риса характерна для сучасних гуцульських говорів, а також для середньонаддніпрянських. Поряд з тим маємо й форми **прихожу, вожу, обновлю**.

Прикметники в називному відмінку однини за-свідчуються переважно в стигненій формі: **нечисти, лыхы, остатни**, рідше в повній: **богаты, ленивыи**. Крім того, зафіксовано близько п'ятдесяти форм на **о**, які треба розглядати як форми називного відмінка однини середнього роду прикметників: **бобково дерево, живо срібро, ліхо слово**. Такі форми й тепер трапляються в деяких закарпатських говірках.

Іменники — назви осіб за родом діяльності найчастіше утворюються за допомогою суфікса **нік**: **воднік, ремеснік**, рідше — **ар**: **гарбар, пекар**; абстрактні іменники — за допомогою суфікса **ост**: **дурност, молодості**, рідше — **ство**: **богатство**. А ось кілька (характерних і для сучасної мови) зменшено-пестливих утворень: **шевчик, ложечка, далечко, малюсенко**.

Своїм лексичним складом словник вигідно відрізняється в українській частині від тогочасних словників. Л. Зизанія та П. Беринди, в яких чимало церковнослов'янізмів. Незважаючи на деяке число діалектизмів, полонізмів та інших запозичень, основний кістяк української частини словника становлять слова, які вживаються і в сучасній українській мові.

П Р И В І Т А Н Н Я

Вітаємо з одруженням члена нашої філії Катерину Ковальчук з Леонідом Харченком і бажаємо їм щастя, здоров'я та щасливих років життя.

Філія ОДУМ-у в Чикаго

Разом з тим відзначаємо певну кількість діалектизмів карпато-наддністрянського походження: **пах** — сморід, **піта** — сочевиця, **узденіца** — уздечка, **червіці** — червона фарба, **трубатнік** — трубач, **судня** — посуда, **тарас** — темниця, **в'язниця, там-тої** — той та ін.

Полонізми, які зустрічаємо в рукописі, потрапили туди, очевидно, в зв'язку з використанням словника А. Калепіна. Ось деякі з них: **венгор** — ву-гор, **барзо** — дуже, **овоц** — овочі, **видла** — вилка, **словік** — соловейко, **казноді** — проповідник та ін.

До білорусизмів можна, мабуть, віднести: **суднік** — суддя, **надолу** — вниз, **тъхнути** — дихнути, **дмати** — дути, **трістіна** — очерет.

Дослідники сходяться на тому, що українська частина словника відбиває в основному південно-західні говори української мови, а дехто навіть локалізує її гуцульським ареалом. Наявність деяких граматико-словотворчих відхилень від структури української мови дала підставу декому твердити, що автор Семимовника був не українець. Звичайно, поки що важко довести його національність.

А втім, незалежно від цього розгляд словника свідчить, що українська розмовна мова того часу своєю фонетико-граматичною структурою та лексикою дуже близька до сучасного її стану, що ця мова мала в своєму складі всі необхідні категорії лексики для вираження найскладніших понять духової та матеріальної культури українського народу. Опублікування цього рукопису було б великим корисним не тільки для українського мовознавства, а й для всієї славістики, а також для тюркології, вірменістики, романістики тощо.

Андрій Бурячок

Літ. Україна, ч. 69, 1967 р.

Михайло ЛИТВИНЕЦЬ

В Е Ч І Р

*Зсутилились у дядька плечі,
Вже день його змінивсь на вечір.
Чужі літа стоять на мості,
До дядька вечір йде у гості,
І над ставком хитає кладку,
Старечим кашлем будить згадку,
А згадка не загоїть боли...
До дядька вечір йде поволі.
А він сьогодні їздив знову
Орати й сіять за діброву,
Там трактори весняну тишу
Веселим рокотом колишуть,
Оце б йому уже й спочити, —
Він висіяв літа, як жито.
Життя важке, як розібратись!
Та чи легка буває праця?
Хто вік трудився чесно, в того
Ще не було життя легкого.
Він знає це, філософ сивий,
Погідний вечір ліг на ниви...*

Анатолій ДІМАРОВ

БЛАКИТНА ДИТИНА

(Продовження)

Я довго сердився на зрадницю Олю. Не міг їй вибачити байдужої міни, з якою вона пішла геть, коли дядько Матвій лікував мене кропивою. А вона, помітивши, що може втратити одного із своїх вірних васалів, стала виявляти до моєї кирпатої особи посиленій інтерес.

І як вона це майстерно робила! З якою чисто жіночою спритністю, ще зовсім підсвідомою, закидала ласкавенький гачечок своєї прихильності то з одного, то з другого боку!

Перше, що вона зробила, це подружилась із Сонькою. Із Сонькою, якої терпіти досі не могла, з якою не раз билася іще з першої кляси, бо ужитися з Сонькою міг хіба що янгол небесний.

А тепер вони стали нерозлучними подругами. Ходили під час перерви, обійнявши одна одну за стан, про щось шепотіли, а коли я пробігав мимо, починали сміятися.

Я удавав, що те мене не обходить. Хоч усе більше сердився на Олю, а Соньку — ту прямо з'їв би! Строщив би разом із її великим ротом, з світлими розбишакуватими очима — і кісточок не лишив би!

Потім Оля стала ходити до Соньки готувати уроки — і розбила всю нашу компанію: я не міг тепер і носа поткнути до Соньки: Ванько, забігши до мене увечері, здивовано допитувався:

— Ти чого не приходиш?... Ми тебе ждали-ждали та й жданики поїли...

— Мені краще одному! — відповів гордо я.

— А ти знаєш, яка розумна Оля! — захоплено продовжував Ванько. — Лузає задачки, тільки лушпиння летить! Раз-раз — і нема!

— Ну й нехай собі лузає!... І чого ви причепилися до мене із своєю Олькою?! Подумаєш — Ольга!

— Ну, не хочеш, то й не треба, — розсердився нарешті мій товариш. — Проживемо й без тебе!

— І живіть...

Ванько пішов, а я довго никав подвір'ям, не знаючи, куди себе приткнути. Почував себе самотнім, усіма зрадженим і дуже нещасливим.

Іще уявляв себе запорожцем.

Саме захопився "Тарасом Бульбою". До пізньої ночі сидів над книжкою, не в змозі одірватися од сторінок, що дихали повним суворою романтикою життям запорозьких козаків.

— Толю, зараз же мені лягай! — лунав із сусідньої кімнати заспаний голос мами.

— Вже лягаю...

Я прикручував лампу, щоб вогник ледь блимав із вузької щілини, і в тому світлі літери починали розпливатися, перескакувати одна через одну, та я не одривався од книжки.

— Ти знову не спиш?! Лягай, бо книжку одберу!

Ця погроза завжди найбільше впливала на мене. З жалем гашу лампу і з книжкою в руках

бреду до ліжка. Кладу її під подушку і засинаю з радісною думкою, що вранці прокинусь і намацаю відразу ж книжку.

Пишучи свого "Тараса...", Гоголь і не підозрював, у яку халепу я вскочу через нього. На уроці математики, коли я, приловчившись, поклав на коліна під партю книжку та й перенісся у Січ, наді мною нависла грізна тінь Павла Степановича:

— Чим це ти так захопився?

Застуканий зненацька, я хотів було сховати книжку, але вимоглива рука вчителя вже тягнулась до мене:

— Дай сюди!

Павло Степанович узяв книжку до рук, подивився на обкладинку, погортав сторінки.

— Хороша повість, — схвалив він мій смак.

— Але це не значить, що її треба читати під час уроку... Повтори те, що я щойно пояснював!

Я мовчав. Жодної думки не міг видобути із своєї голови, запомороченої запорозьким життям, Жодного слова.

Ах, Гоголь, Гоголь! Миколо Васильовичу! До чого ти призвів найпалкішого свого шанувальника! І тебе не мучить совість, великий письменнику, дивлячись на цю нещасну, похилену постать з опущеною головою, з жалісним "брехунцем" на худій потилиці?

— Сідай, — каже, так і не дочекавшись відповіді, Павло Степанович.

Я опускаюся на парту, а Павло Степанович несе мого Гоголя до стола. Розгортає клясний журнал, щось коротко пише.

— Незадовільно... Тобі незадовільно... — кочиться шепіт по клясі.

"Коли б я був запорожцем, — думаю у похмурому розпачі, — я б вам усім показав!"

Діставши од мами чергового прочухана, я став обачливішим: не читав Гоголя на уроках, не засиджувався до пізньої ночі при лампі. А роздобув свічку та й запалював потай, сховавшись із головою під ковдру: в одній руці — свічка, у другій — книжка.

Читав отак кілька ночей, поки мама не захопилася коло прання.

— Господи! — жажнулася вона, вгледівши закіптюжену ковдру. — А це що таке?

Як я не опирався, мама таки докопалась до правди. Знайшла і недогарок свічки, прихований під подушкою.

Тож, начитавшись Гоголя, уявляв себе запорожцем.

У малиновому жупані, в широких, як море, штаних, на баскому коні, з мушкетом, шаблякою і списом. Грізні вуса прикрашують моє юне лице, оселедець в'юниться з-під смушевої шапки із китицею, ще й турецька сережка — срібний півмісяць — у правому вусі: трофей од самого кримського хана. В'їжджаю на широке шкільне под-

вір'я якраз під час великої перерви, серед остовпілої юрби школярів прямую до ганку, на який вибігли всі вчителі на чолі з директором.

— Потримай, — кидаю недбало повід Ванькові. І поки Ванько намагається утримати гарячого аргамака, я зіскакую хвацько на землю: отак із списом, мушкетом і шаблоюкою підходжу до директора та й наказую йому провести мене по всіх клясах — показати, як навчаються учні.

Директор передо мною — навприсідки, учителі не знають, на яку й стати, а учні їдять мене задрісними очима. Я ж, дійшовши до п'ятої "б", де якраз урок Павла Степановича, заявляю, що хочу трохи послухати.

Недбало сиджу за столом, покручуючи чорного вуса, і коли блідий од хвилювання Павло Степанович починає викликати до таблиці учнів, показую списом на Олю:

— Ану поспитайте оту дівчину!

Оля, звичайно, не може сказати й слова. Вона дивиться на мене і мало не плаче. Вона віддала б усе на світі, аби тільки я вибачив їй оту зраду, простягнув їй руку. Але я добре засвоїв лицарський кодекс запорожців, які міняють жінок на тютюн та люльку, на гарячих коней та гострі шаблюки. Тож і вдаю, що мені байдужісінькі Оліні сльози. Підводжуся, ручкаюся зверхньо із Павлом Степановичем, кидаю: "До побачення, діти!" — та й виходжу із кляси.

А там уже сам директор шанобливо підводить коня, питає, коли я ще завітаю до них, куди збираюсь податися.

— Не знаю. Як повоюю Оттоманську імперію, то й заїду в гості. Тож готуйтеся до зустрічі, скликайте музик, варіть мед-горілку, а я не забарюся!

І — на коня, та й — будьте здорові!..

А мама виходить на ганок, гукає, безжально обриваючи мрії.

— Толю, я за тебе воду носитиму?!

Стежити за тим, щоб у відрах завжди була вода, — прямий мій обов'язок.

З жалем ізлажу з коня, складаю зброю, скидаю із себе пишне запорозьке вбрання, відриваю вуса й оселедця та й шкандибаю з двома порожніми відрами по воду.

Воду для пиття наш куток носить аж із лісу: там вона набагато смачніша, аніж колодязна. Під високими соснами, обгороджена товстими дубовими дошками, притулилась криниця, і вода в ній не темна та моторошна, як у колодязі, а світла і радісна, і прозора така, що видно все дно, встелене чистим білим піском. По тому дну весь час гуляють піщані фонтанчики: то появляються, то зникають — це проривається з глибокого підземелля вода, омиваючи по дорозі коріння оцих сосен, що вирости довкола криниці. Найвищі, наймогутніші на весь ліс.

Від криниці стікає струмок: впадає у невелике лісове озерце, таке ж світле, як і криниця, і неглибоке — всього по пояс. Вода у ньому посередині блакитно-бліда, од неба та хмар, а по краях — зелена, од ліщини, що жадібно товпиться понад берегом, пнеться напитись води.

Тут водяться довгі й вузькі, схожі на в'юнів, рибини, що ми їх називаємо миньками. Тільки в'юни темніші, а миньки світліші і набагато менші: завтовшки з олівець. Ми їх ловимо довгими палицями, розщепленими на кінці. Приловчишся, поцілиш в'юнку рибинку та й витягнеш із води.

Миньками, як і ящірками, добре лякати дівчат: пускати їм за комір. А більше ні на що вони, здається, непридатні. В усякому разі, їх ніхто в нашому селі не їсть, бридяться гадючими головами.

Через миньків ніхто із хлопців, навіть найвідчайдушніших, тут не купається. Всі переконані, що оці тоненькі рибки тільки й ждуть, аби хтось заліз у воду. Не встигнеш як слід і намокнути, як миньок уже в тебе усередині: забереється непомітно ізнизу та й поселиться у животі.

— А тоді виростає в гадюку, — не раз лякав нас Ванько — великий прихильник отаких історій.

— Бре?

— От тобі й бре!... Полізь у воду, та й побачиш!...

Ми боязко відступали од небезпечного озера, а Ванько переможно кричав:

— Ага, злякалися!.. Он хлопець із сусіднього села не знав, та й скупався, то у ньому отака-о завтовшки гадюка виросла. Пузо було — о, а їв за трьох. Скільки йому не поставлять — все вмолотить!...

— То він так і живе з гадюкою?

— Та ні, вже без гадюки... Ліг якось спати в садку, а мати візьми та й постав миску з молоком йому біля рота. То гадюка виповзла на те молоко. Мати й відрубала їй голову...

Вражені, ми довго мовчали. А озерце здавалось нам ще лиховіснішим.

Після того, набираючи воду, я завжди пильнував, щоб у відро не потрапив миньок.

Носив я воду, як і всі хлопці, в руках: коромислами користувалися жінки та дівчата, а ми зневажали жіночий той "струмент".

Ідеш було довжелезною піщаною вулицею, тримаючи відра в руках, і плещуться в них два невеликі озерця холодної, аж зуби ломить, та смачної-пресмачної води! Весь світ заглядає у твої відра, товпиться напитись: і гаряче літнє сонце, і небо та хмари, і дерева, що стоять обіч вулиці, по той бік тинів.

Стрінеш поважного дядька, який повертається з роботи на обід, привітаєшся чемно, а він і питає:

— Водичку несеш?... А дай, хлопче, напитись!

Візьме відро, поставить на тин, перехилить, подме, мов на окріп, та й припаде до металевого вінця.

— Х-ху, ох, і смачна ж!.. Спасибі тобі, хлопче, ти великий рості!..

Дякує і не витирає вусів. А там росяними краплинами затрималась вода: тремтить, виграє коштовним камінням. І стає тобі радісно, і відра мов би аж легшають, чи то прибуває сил од дядькової подяки.

Отака в нас вода!

Поставивши у снігах відра, я швиденько виходжу надвір: підібрати запорозький одяг та зброю, розшукати коня. Але їх давно і слід прохов. Втоплена уява моя не хоче рушати на пошуки, і зрадлива Оля може спокійно готувати завдання чи гратися з подругами: її не будуть забирати татари в ясир, а я не гнатимуся з оголеною шаблюкою — визволяти з полону...

Пересердився на Олю пізніше, коли ми всією школою садили парк на велечезному пустирищі поміж сільрадою і закритою ще під час колективізації церквою. З церкви ж тоді поскидали хрести, познімали дзвони, і вона кілька років простояла пустою, а потім її пристосували під клуб.

Того ранку кожен хлопець прийшов із лопатою, а дівчинка — з цеберкою. Нас так і парували: по двоє на яму, і чи то лукава Оля так ухитрилася, чи випадково це вийшло, а тільки ми опинилися удвох.

Не дивлячись на дівчину, я заповзято копав яму, а Оля весь час запитувала:

— Не заморився?... Дай я покопаю...

Нахилилася, начеб для того, щоб пересвідчитись, чи багато вже викопано, зазірала в моє обличчя великими сміхотливими очима.

Я відповідав гордо, що ні, не заморився. Що вона собі думає: а я не баба, щоб раз копнути та й утомитися! Копав завзято, і прокопав би, мабуть, наскрізь земну кулю та й виткнувся б десь аж в Америці, якби не Павло Степанович:

— Годі, Толю, годі! Ця вже й так заглибока...

Ідіть по деревце, он уже привезли...

Ми вдвох кинулися до воза. А там товкотнеча, а там крик, а там вереск: кожен намагається ухопити деревце щонайбільше та щонайкраще.

Нам дісталася тендітна тополька з набубнявленими бруньками на гілочках. Несли ми її обережно, пильнуючи, щоб не пошкодити. Оля йшла попереду, я — позаду, і я відчував, як тепло наших рук струмувало по деревинці — під її гладенькою, аж оксамитовою корою, і не було вже у моєму серці ані образи, ні гніву.

— Біжи по воду! — вперше я звернувся до Олі.

Оля зраділо ухопила відро, побігла до бочки з водою, де знову сміх і крик, і весела, нетерплива черга: чимскоріше підставити цеберку під прозорий тугий струмінь. Ось Оля вже вертається, перехилившись у стані, і не помічає, як довга коса полощеться своїм кінчиком у воді. Стає над ямкою, сяє до мене очима:

— Лити?

— Лий, — кажу я, і Оля, враз посерйознішавши, обережно перехилиє відро.

Потім вона тримає деревце, щоб воно стояло

прямо, а я пригортаю землю.

І коли ми вже посадили топольку і нам нічого було більше робити, ми все ще не йшли геть. Наша тополька здавалась нам найкращою серед усіх топольок, явірків та кленочків, що наче позбігалися з лісу та зібралися у веселому гурті: кожне у своїй ямці. І велетенський пустир, який стільки років заростав бур'янами, неспізнано змінився, прикрасившись стрункими рядами деревець...

П'ять років тому мені пощастило побувати в рідному селі. І перше, що я зробив, — це попрямував до парку.

Довго блукав поміж високих дерев, розшукуючи топольку, яку ми колись посадили, але так і не зміг упізнати. І двоє дівчаток, які саме гралися в парку, ніяк не могли зрозуміти, що загубив, що так уперто шукає оцей смішний дядько з трохи розгубленим обличчям.

**

Навчався з нами син лісника — Василь Кологойда, і не було в нашій класі хлопця, який би потай не заздрив йому. І для тих заздрощів були такі серйозні підстави.

Змалечку ріс він у лісі, і з усім, що там бігало, літало, стрибало і повзало, знаходив спільну мову. Він знав звички усієї звіроти і птахів, не боявся навіть отруйних гадюк: спритно хапав їх за голови та й ганяв нас по лісу.

У себе вдома тримав Василь їжака, зайця, лисицю, а на ланцюзі у нього замість собаки сиділо вовчєня, спіймає під час облави мисливцями з міста. Іще мав Василь великого приятеля — вужа Микитку, що вже не один рік жив у нього в погребі і виповзав на його голос. Кілька разів, на наше прохання, приносив його Василь і до школи: вуж спав у нього за пазухою, хоч би тобі що, і тільки на голос господаря виставляв із манижки гостреньку голівку, показував роздвоєного язика — й ми несамохіть одступали подалі.

— Не бійтесь, він не кусається, — заспокоював нас Василь та й запахав вужеву голову назад у пазуху.

Якось наша вчителька, Тамара Овксентівна, викликала Кологойду до таблиці. Помітила підозрілий валок, що оддимав сорочку, підійшла ближче, спитала:

— Що там у тебе?

— Микитка.

Учителька розтулила уста, збираючись, мабуть, запитати, що то за Микитка такий, коли раптом вуж, почувши своє ім'я, сам виставив до неї цікаву голівку.

Ми навіть не могли уявити, що жінка, а тим більше — учителька, може отак вищати. Хлопці, які бували в місті, потім казали, що так вищатъ пожежні машини, коли мчать на пожежу.

Тамара Овксентівна так і не довела уроку до кінця: пішла в учительську, мабуть, пити воду, а Василя випровадила разом із Микиткою додому:

— Йди і не приходь без батька!

Василеві добре нагоріло од тата, а ми щиро

П Р И В І Т А Н Н Я

Вітаємо з одруженням нашого члена ансамблю бандуристів Івана Праска з Параскевою Манойло та бажаємо їм щастя, здоров'я та багато щасливих років життя.

Філія ОДУМ-у в Чикаго

сумували за Микиткою, якого Василів тато заніс у ліс.

Тоді, щоб хоч трохи нас втішити, добра душа — Василь приніс повну торбину живих жабенят та й ну лякати ними під час перерви дівчат! Посадить дві-три до рота, підійде, розтулить губи, ніби хоче щось сказати, а жабенята — стриб! — у саме обличчя!

Того ж дня, повертаючись із школи, Ванько поцікавився:

— Слухай, а ти взяв би жабу до рота?

— Пхі, ще б не взяти! — відповів я хвалькувато, хоч, признатися, не був дуже впевнений у цьому. — Мені це — як раз плюнути!

— А я нізащо не взяв би! — зітхнув сумовито Ванько.

— Чому?

— Бо від жаби — бородавки. От усипле язик бородавками — що будеш робити?

— Дам полизати собаці. Собака як полиже — всі до одної бородавки пощезають!

— Добре, як буде лизати... А то візьме та й одкусить! Хамкне разок — тільки його й бачили, твого язика!...

Бісів Ванько отак завжди: тільки зберешся зробити добру справу, як він і підкотиться зі своїми сумнівами!

То я, можливо, й не заходжувався б коло отих жабенят, якби Ванько, гордий за товариша, другого дня та не похвалився перед хлопцями:

— А Толька теж може в роті жабу тримати!

Хлопці до тієї новини поставилися скептично.

— Бреше твій Толька!

— От і не бреше!

— А не бреше, то хай покаже!..

Що мені лишалось після цього робити?

— Сьогодні в мене жаби немає... Хай завтра упіймаю, та й покажу...

— Покажеш?

— Покажу!

— Хлопці, гей, хлопці! Толька завтра у роті жаби носитиме!

Повернувшись із школи, я відразу ж подався на луки.

Вирішив почати з пуголовків: у них все ж дві ноги, а не чотири, — не так шпарко стрибатимуть у роті. Знайшов невелике озерце, наловив пуголовків, вибрав найменшого, сполоснув добре у воді і, набравши якомога більше у груди повітря, обережно поклав пуголовка на висолоплений язик. Точнісінько так, як клав гіркі жовті пілюлі од малярії.

Пуголовок попався ручний та смирний: не стрибав, не рвався з рота, а тільки ворухив хвостиком.

Йй-Богу, можна тримати!

За якусь годину жабенята вільно гуляли у мене по язиці, весело стрибали у воду.

— Де це ти пропадав? — сердито запитала мама

— Гуляв.

Мама почала сварити мене за те, що я казнаде тиняюся, "а завдання хто за тебе учить?", але навіть це не могло зіпсувати мого святкового

настрою. Якби мама знала, чого я сьогодні навчився, то в неї не вистачило б, певне, духу мене картати!

Але в мене вистачило розуму змовчати. З гіркого досвіду знав, що дорослі мають свої, відмінні од наших, погляди на речі, і те, що нам здається нормальним та бажаним, часто-густо викликає у них роздратування.

Незрозумілі вони, оці всі дорослі! Наче забули, як самі колись ходили до школи.

Хоча й люблять раз по раз нагадувати про це.

— Коли я була маленька, учителі не могли мною нахвалитися.

— Ні, у мій час таких, як ти, дітей не було! Були діти як діти, а не такі шибеники, як ти! Хоч на ланцюг тебе припинай!

А Ваньків тато, то той не забуває ніколи додати:

— Бо на нас батьки лози не жаліли. От ми й повиростали людьми!

Хоч за моїм глибоким переконанням і зараз до лози вдаються не менше, аніж колись.

Наступного дня я схопився з постелі рано-вранці та бігцем до ставка. Спіймав трьох жабенят і подався до школи.

Хлопці вже виглядали мене.

— Приніс?

— Приніс.

— Ану покажи!

Я розгорнув ганчірочку, пильнуючи, щоб жабенята не повискакували на дорогу.

— І посадиш до рота? — хтось недовірливо.

— Посадою! От хай тільки дівчата надійдуть!..

Ми вишикувалися біля шкільних воріт, виглядаючи дівчат.

Проїшла одна зграйка учениць, пройшла і друга.

— Давай же! — квапили мене нетерплячі.

Та я все ще не розгортав ганчірки: чекав на Олю. Бо перед ким же, як не перед нею, похизуватися своїм досягненням!

Ось, нарешті, й вона. Іде з Сонькою, розмахує сумкою.

Я розгорнув ганчірочку, вихопив жабеня та швиденько до рота. Притиснув до піднебіння язиком, ще й зціпив зуби, щоб не вистригнуло передчасно.

Стою, жду, поки Оля підійде ближче.

— Доброго ранку, діти!

Павло Степанович! Підійшов з іншого боку так, що ми й не помітили Стоїть, где, поки ми привітаємось.

Хлопці відповідають йому невпопад, а я тільки вирачую очі.

— А ти чому не вітаєшся? — дивується Павло Степанович.

У мене, мабуть, дуже вже незвичний вигляд, бо Павло Степанович кладе мені на чоло долоню:

— Що це з тобою? Ти не захворів?

Я заперечливо трясую головою.

— То чому ж ти мовчиш?

Язик мій, втративши пружність, згорнувся ганчірочкою, і жабеня, мов шалапутне, застрибало

по роті. З усіх сил намагаюся притримати язиком жабеня і — ковтаю його разом зі слиною, що наповнила рот...

Ух!

Очі мої лізуть на лоба: я відчуваю, як жабеня, пірнувши в живіт, починає веселий свій танок десь аж біля пупа...

На кілька днів я стаю героєм усієї школи. Слава сяє довкола моєї голови, і навіть семикласники, ці недосяжні для нас істоти, які от-от попрощаються із школою... навіть вони виявляли посиленний інтерес до моєї скромної особи. Зупиня-

ли посеред шкільного подвір'я чи в коридорі, недовірливо допитувались:

— Це ж ти живі жаби ковтаєш?

Я, сяючи, кивав головою.

— І велику ковтнеш?

— Ковтне! — стверджували горді мною однокласники. — Він і собаку проковтне!

Я ж скромно відмовчувався. Не хотів заперечувати, щоб не розчаровувати своїх друзів. І ні-защо не зізнався б, що часто просинаюся посеред ночі та прислухуюся: чи не витанцьовує оте жабеня у мене в животі?

3 НОВИХ ВИДАНЬ

Борис Олександрів — **Туга за сонцем**". Поезії, 120 сторін. Мистецьке оформлення М. Левицького. Видавництво "Слово". Торонто-НьюЙорк, 1967 р.

Емма Андієвська — **Базар**. Поезії, 48 стор., 1967 р. Мюнхен, Німеччина.

К. Перелісна — **Три Правди**. Казка, ОПДЛ, стор. 19. Ілюстрації мистця Мирона Левицького. Торонто-Нью-Йорк, 1967 р.

Анатолій Юриняк — **Справжня наречена**. Комедія в трьох діях (з життя української молоді на американському континенті). 1967 р. Новий Ульм, Німеччина. Стор. 42.

Софія Парфанович — **Карусь і ми**. Авто-біографія. Стор. 324. Накладом автора. 1966 р. Чикаго, США.

Осип Зінкевич — **3 генерації новаторів**. Світличний і Дзюба. У джерелі модерної української критики. 343 стор. 1967 р. Смолоскип. Балтимор-Торонто.

Степан Волинець — **Передвісники і творці листопадового зриву**. Західньо-українські громадські і політичні діячі. Стор. 324. 1965 р. Видавнича спілка "Тризуб", Вінніпег, Канада.

Зосим Дончук — **І бачив я...** Роман. Стор. 324. Накладом автора. 1967 р. Філадельфія, США.

Альманах-збірник ОДУМ-у 1950-1965. Стор. 228. Видавництво "Молода Україна", Торонто-Чикаго-Нью-Йорк.

Крилаті — журнал українського юнацтва ч. 5, травень, 1967 р.

Наше життя — видає Союз Українок Америки ч. 7, 1967 р. США.

Смолоскип — журнал української молоді і студентства ч. 2, 1967 р. Торонто, Канада.

Юні друзі — журнал для молоді ч. 2, 1967 р. Лондон, Англія.

Українське Православне Слово — місячник української ортодоксальної церкви. ч. 6, 1967, США.

Світло — український католицький місячник ч. 7-8 і ч. 9, 1967 р. Канада.

За рідну церкву — офіційний бюлетень централі комітетів оборони обряду, традицій і мови української католицької церкви у ЗДА і Канаді ч. 3-4 1967 р. Канада.

Сумківець — кварталник Союзу Української Молоді Канади, ч. 2, 1967 р. Канада.

Гуцулія — Квартальник Гуцульського Осередку в Чикаго, ч. 3, 1967 р. США.

Юнак — журнал пластового юнацтва, ч. 6-7, 1967 р. Канада.

Дороговказ — орган вояцької думки і чину, ч. 14-15, 1967 р. Торонто, Канада.

Євангельська Правда — ч. 5, 1967 р. Канада.

Бюлетень Комітету Українців Канади. Ч. 4-6, 1967 р. Канада.

Православний Українець — Церковно-громадський місячник УАПЦ (Соборноправної), ч. 6, 1967 р. Чикаго, США.

Пластовий Шлях — Орган Пластової думки. Ч. 3, 1967 р. Торонто, Канада.

Вільна Україна — Журнал Української Визвольної думки. Ч. 53, 1967 р. Нью Йорк, США.

Ми і Світ — український магазин. Ч. 139, 1967 р. Торонто. Канада.

Kultura — Szkice, Opowiadania, Sprawozdania, Nr. 7/237 — 8/238. Paryz. 1967. Wydawca: Instytut Literacki.

Ukrainian National Archives and Museum. Detroit 1967, p. 116.

Youth and Freedom — International Union of Young.

Christian Democrats. Published by the Institute for International Youth Affairs No. 1-2, 1967 USA.

Вільям ЛІГОСТОВ

БАЛЯДА ПРО ПОЕТА, СКРИПКУ І БУБОН

...а ранок, ранок був
божественний. І от
поет — його ви знаєте —
вийшов на город.

Город!.. Город звичайний —
картопля, буряки...
А їх вартує пильно
соняшник стрункий.

Але ж поет на те й поет,
орган всіх перемін —
незвичайне у звичайному
вловити мусить він.

І він вловив: у стеблах
кипить веселий сік.
Бджолину траєкторію
подумки засік.

побачив, як росу роня
тремтливе царство трав...
Маєстро зосередився
і скрипку в руки взяв.

І тихо, тихо так почав —
ледь чутне тра-ля-ля...
Але ж, але ж озвалася,
озвалася земля!

Йому киває соняшник,
здрігнулась бугила,
і стежка, як мелодія,
до річки потекла.

І люди! Звідусіль спішать.
Стоять, як уві сні.
Якісь такі задумливі,
такі якісь чудні.

...Завмер. І раптом — форте! —
у тишу у дзвінку.
І вже твістує буря
по лоскітнім смичку.

Як бритва — піччикато!
Пасаж! Іще — пасаж!
Аж дух перехопило,
зайшлося серце аж...

І як, і як вдалось йому
сплести в єдиний хор
любви п'янісімо
і боротьби мажор!!

І як, і як... Стривайте —
городом навпрошки
до гурту чимчикують
якісь чоловіки.

Один тримає сажень
на крутім плечі
другий цурпелить бубон...
надуті, мов сичі.

Підходять. Не вітаючись:
— Маєстро! Айн момент!
Той, перший, взяв обмірює
сажнем інструмент...

Обміряв! Кинув хрипко:
— Такі то, брат, діла-а-а!
Видасть, хороша скрипка,
Але яка ж мала...

Куди? Кого із нею,
Маєстро, поведеш?
Гав навіть не сполохаєш...
Другий: — Атож! Авжеж!

— Коротше. Кинь цю музику.
Бубон ось. Держи!
Порозважав тут... публіку —
громаді послужи!

Поет блідий, розгублений,
зубами тра-та-та...
— На-а бубоні н-не вмю я, —
поет пролепетав.

— Ти ж маєш певні здібності,
Розвинемо. Рости!
Ніхто так не ушкварить
на бубоні, як ти.

...І він, і він повірив
у місію нову.
В правиці калатайло
затис, як булаву.

І — відвернувся соняшник,
померкла синя вись.
І гави розлетілися,
і — люди розійшлися.

"Ранок" ч. 1, 1967

З ОДУМІВСЬКОГО ЖИТТЯ І ПРАЦІ

ЗУСТРІЧ В 50-РІЧНИЦЮ НАЦІОНАЛЬНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ

5-го і 6-го серпня цього року заходами ОДУМ-у, СУЖЕРО, ДОБРУС-у, Товариства Сприяння Українській Національній Раді та Українського Робітничого Союзу було влаштовано зустріч для відзначення 50-ї річниці Української Національної Революції.

Промовляє віце-президент Української Народної Республіки в екзилі проф. Микола Степаненко

Неофіційна частина зустрічі розпочалася забавою, яку було влаштовано в Торонто в суботу. В неділю програма зустрічі продовжувалася на оселі "Київ". Сюди з'їхалося понад дві тисячі зацікавлених з південного Онтаріо та з ближчих міст Америки. До "Кисва" прибуло й понад сотню одумівців — всі в одностроях, щоб гідно відсвяткувати цю велику річницю.

У неділю зранку зустріч розпочалася польовою Службою Божою, яку відправив Високопреосвященний Владика Михаїл в сослуженні о. Дебрина з Лондону, Онтаріо. Під час Служби спі-

вав катедральний хор під диригуванням п. Ю. Головка.

Владика Михаїл сказав наповнену глибоким змістом доповідь, в якій він закликав всіх присутніх, а зокрема нашу молоддь, любити свою культуру, мову, історію, народ і не забувати тих, хто склав своє життя на жертвник України. Після літургії було відправлено панахиду за спокій душі сл. пам. І. П. Багряного.

По-обіді другу частину зустрічі відкрив інж. Л. Ліщина, який керував офіційною частиною програми. Після цього всі присутні одумівці промаршували зі своїми прапорами повз трибуну, на якій їхню дефіляду приймали почесні гості. Далі було прочитано привіти — щирі та змістовні — майже доповіді. Вітання надійшли від ОДУМ-у, СУЖЕРО, ДОБРУС-у, Українського Робітничого Союзу, УНРаді, Товариства Сприяння УНРаді в Торонто, УРДП та Союзу Бувших Українських Вояків. Після привітів промовляв віце-президент Української Народної Республіки в екзилі проф. Микола Степаненко. Головний промовець у своєму виступі розповів про стан української ідеї 50 років тому. Далі проф. Степаненко висвітлив питання створення Української Держави і становище України перед другою світовою війною. Україна в другій світовій війні та змагання УПА були наступними темами, які промовець розгорнув у своїй доповіді, що закінчилася інформацією про сучасний стан Української Національної Ради.

Далі йшов концерт. Керував мистецькою частиною програми наш гуморист з Нью-Йорку, приятель одумівської молоді М. Понеділок, який прочитав кілька своїх гуморесок. В концерті брали участь одумівці торонтонської філії: мішаний і дівочий хори під диригуванням п. Валентини Родак, новостворений дівочий квінтет — диригент А. Ци-

Антон Батюк, голова Українського Робітничого Союзу звертається до присутніх на зустрічі

бенко і танцювальна група під керуванням п. М. Балдецького. Присутні нагороджували мистецьке вміння одумівців рясними оплесками. Гумористи панове Лібер та Валько, що виступали від окружних відділів УРСюзу викликали щире захоплення слухачів своїми сатирами.

Увечері після закінчення концерту було влаштовано ватру.

Всі присутні на зустрічі розіжджались з гостинної оселі "Київ" з найкращими враженнями від святкувань ювілею нашої Національної Революції.

П. Родак

ДОРОГИЙ ЧИТАЧУ!

Майбутнє "Молодої України" залежить також і від Тебе!

Отже, поширюй журнал, приєднуй нових передплатників!

Не забувай про пресовий фонд

"МОЛОДОЇ УКРАЇНИ"!

В ОСЕЛІ ОДУМ-у США "КИЇВ" 22 — 23 ЛИПНЯ, 1967

Як відомо до останнього часу при філіях ОДУМ-у США існували Товариства Прихильників ОДУМ-у зі старших громадян симпатиків ОДУМ-у. Але ці товариства не мали своєї централі, що спрямовувала б і координувала б їхню діяльність на терені США. Життя показало, що така централія потрібна і не лише зі згаданих міркувань, але й для того, щоб поживити роботу місцевих клітин ТОП-у, активізувати їх.

З цією метою Головна Виховна Рада ОДУМ-у, що досі виконувала функції централі ТОП-у, скликала актив працівників ТОП-у на 22 липня в оселі ОДУМ-у

"Київ". У зборах взяли участь всі присутні члени філії ТОП-у, переважно зі східних стейтів, а також члени Гол. Вих. Ради. Присутніх було понад 50 осіб.

Після відповідних інформацій та обміну думок збори ухвалили вважати себе за Установчі Збори загальноамериканського ТОП-у, прийняли проєкт статуту ТОП-у та вибрали тимчасову управу його й Контрольну Комісію з тим, що в найближчому часі має бути скликаний загальний З'їзд представників філії ТОП-у, що розгляне й затвердить проєкт статуту та вибере постійні керівні органи.

До Тимчасової Управи ТОП-у були вибрані пп: В. Григоренко (голова), І. Зінченко (заст. голови і орг. референт), П. Стокальський (фінансовий референт), О. Богдан (скарбник) та О. Піддубна (секретар).

Збори ухвалили також вжити заходів до поживлення роботи філії ТОП-у, звернувши основну увагу на мобілізацію коштів для побудови каплиці на оселі та для видання "Порадника одумівця". Після зборів у тому самому приміщенні Управа оселі влаштувала спільний обід, що пройшов у дружній товариській атмосфері.

По обіді на відкритому пахучому повітрі було влаштовано мистецьку частину. В ній взяли участь, під керівництвом коменданта табору п. Харченка, юні одумівці, що відбували своє таборуння на оселі: були співи, танці, деклямації, в яких таборовики показали свої здібності й свою працю. Зокрема в цій частині взяли участь хори юних одумівців та їхніх матерів (окремо й разом) з філії Ньюарку, що на присутніх справило чарівне враження. Ці останні хори підготовляв і ними керував відомий диригент і симпатик ОДУМ-у п. П. Пташинський.

На другий день, 23 липня, після польової Служби Божої, було влаштовано урочисте відзначення дня 50-ліття Першого Універсалу Української Центральної Ради, що сталося 1917 року на Софійській площі в нашій столиці — Києві. Маніфестацію відкрив голова оселі п. Є. Кальман, тепло привітавши всіх присутніх. Урочистість започатковано спільним співом "Заповіту" Тараса Шевченка, як то й було під час проголошення Першого Універсалу 50 років тому. Далі комендант табору одумівців п. Харченко чітко й виразно прочитав текст Першого Універсалу, після чого виступив новообраний віце-президент УНРеспубліки п. М. О. Степаненко. Він зробив короткий об'єктивний перегляд подій, що відбулись на Україні в днях нашої національної революції і закінчились проголошенням IV-го Універсалу про самостійність України в формі Української Народньої Республіки.

Зустріч трьох визначних мистців на авторському вечорі Докії Гуменної. На фото (зліва направо) перший ряд: Г. Китастий, Докія Гуменна, У. Самчук. (Другий ряд. Д. Грушецький, М. Скиба (голова філії ОДУМ-у в Чикаго). В. Пошиваник, А. Тарасенко, К. Ковальчук та Д. Завертайло (члени управи ОДУМ-у).

ДОКІЯ ГУМЕННА В ЧІКАГО

16-го квітня ц. р. філія ОДУМ-у в Чикаго влаштувала авторський вечір нашої найбільшої письменниці Докії Гуменної. В. Ростун відкрив і провадив вечір. Вступне слово про шановну гостю та її творчість сказала пані В. Дзюбинська. Далі, авторка прочитала деякі уривки з недрукованих ще речей. В. Дзюбин-

ська та Д. Грушецький теж прочитали деякі уривки з творів Докії Гуменної. Після того були запитання та дискусія. На залі можна було придбати твори шановної письменниці з присвятою авторки.

Вечір був приємний, на ньому було багато присутніх, між ними письменник У. Самчук композитор-бандурист Г. Китастий, та інші визначні особи.

Маніфестацію було закінчено співом нашого національного гімну "Ще не вмерла Україна".

По обіді гості й таборовики оселі розважались під звуки популярної оркестри п. Богдана Гірняка. Керівникові оркестри та її учасникам було висловлено теплу подяку.

ВІДЗНАЧЕННЯ ДНЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ В ОТТАВІ

Інтерв'ю представника радіо-програми "Прометей", CHIN 1540 кц., Юрія Менделюка з одумівцем Віктором Дужнаєм.

Запитання:

Ми довідалися, Вікторе, що ти був присутній на відзначенні Дня Української Молоді в Оттаві. Чи не міг би ти нам розповісти про склад і кількість молоді, що брала участь у святкуванні?

Відповідь:

Нас було приблизно 1800 юнаків і юначок від різних організацій, таких як СУМ, Пласт, МУНО й ОДУМ. СУМ і Пласт прибули до Монреалю й Оттави після двотижневого таборування недалеко від Монреалю. МУНО й ОДУМ прибули спеціально, щоб відзначити цей урочистий день. У суботу на площі Експо в присутності директора Виставки молодь виступила з програмою гімнастики, танців і співу, а в понеділок всі поїхали до Оттави й пройшли дефілядою від Центру Сторіччя до парламентської площі.

Запитання:

До вас промовляв наш прем'єр Лестер Пірсон. Може б ти нам коротко розповів про те, що відбулося на парламентській площі?

Відповідь:

Коли ми прибули на площу, до нас звернувся керівник програми п. М. Світуха з Пласту. Він представив присутніх на платформі почесних делегатів: прем'єра Л. Пірсона, президента КУК о. д-ра В. Кушніра, посла до парламенту М. Старчевського, сенатора П. Юзика і багатьох інших визначних гостей. Всі організації віддали честь трибуні.

Після промови доктора Кушніра до нас звернувся сам прем'єр. Він зазначив наявність в Канаді багатьох різних націй так са-

Увечері відбувся розгриш книжкової лотереї для потреб видання "Порадника одумівця", що дала суму (понад 1.000 доларів), потрібну для початкових витрат, зв'язаних з виданням цієї надто потрібної підручної для одумівців книжки.

О. Піддубна

мо як і те, що ці нації повинні співпрацювати для того, щоб створити одну велику миролюбну державу. Він також підкреслив лояльність українських піонерів і їхній вклад у розвиток Канади. Прем'єр Пірсон закликав молодь до відданого й кожночасного служіння Канаді. Після цього промовляли Михайло Старчевський та сенатор Павло Юзик.

Пан Юрій Шимко від СУМ-у закінчив виступи промовою трьома мовами і запевнив прем'єра у повній лояльності українців до Канади.

Запитання:

Віктор, а що було далі, після зустрічі на парламентській площі?

Відповідь:

Дві групи по 15 осіб кожна відвідали Спікерів обох Палат парламенту. Група, якою керував я, вручила твори Тараса Шевченка англійською мовою Гордону Дуброй, представникові Спікера Палати Громад п. Ламаро. Друга група під проводом сенатора Юзика і п. Григоровича від МУНО вручила таку ж саму книжку перекладів Шевченка Гордону Дейвіз — представникові Спікера Сенату п. Сміта. Після цього нас повели оглядати парламент.

Одночасно решта нашої молоді дефілювала перед Пам'ятником Поляглім (Сенотафом). Тут був складений вінок на честь українських вояків, які загинули в світових війнах, змагаючись поруч з канадцами.

Запитання:

Нам відомо, що ви зустрічалися з губернатором Ролландом Міченером і його дружиною?

Відповідь:

Так, після обіду в Центрі Сто-

річчя ми, не зважаючи на дощ, промарширували до резиденції Губернатора. Ми дефілювали повз будинок Міської Управи Оттави, де зібралося багато людей, щоб побачити наш похід, що розтягався майже на цілу милю.

Питання:

Чи не міг би ти розповісти нам коротко про зустріч з Губернатором?

Відповідь:

Отець доктор Кушнір і всі інші делегати на День Молоді були представлені його достоїнству й пані Міченер. Потім Губернатор по-батьківському звернувся до молоді та висловив своє здивування з кількості присутніх. Він вшанував українських піонерів і подякував нашій молоді за те, що вона відвідала його під час своїх святкувань сторіччя Канади.

Після короткої програми співу Губернатор особисто познайомився з багатьма юначками та юнаками.

Питання:

Чи міг би ти подати нам зміст пропам'ятної таблиці в новій Національній Бібліотеці в Оттаві?

Відповідь:

На таблиці, яку відслонив міністер Зовнішніх Справ Пол Маргін, є такий напис трьома мовами:

"1891 року Іван Пилипів і Василь Єлиняк започаткували масове українське поселення в Канаді.

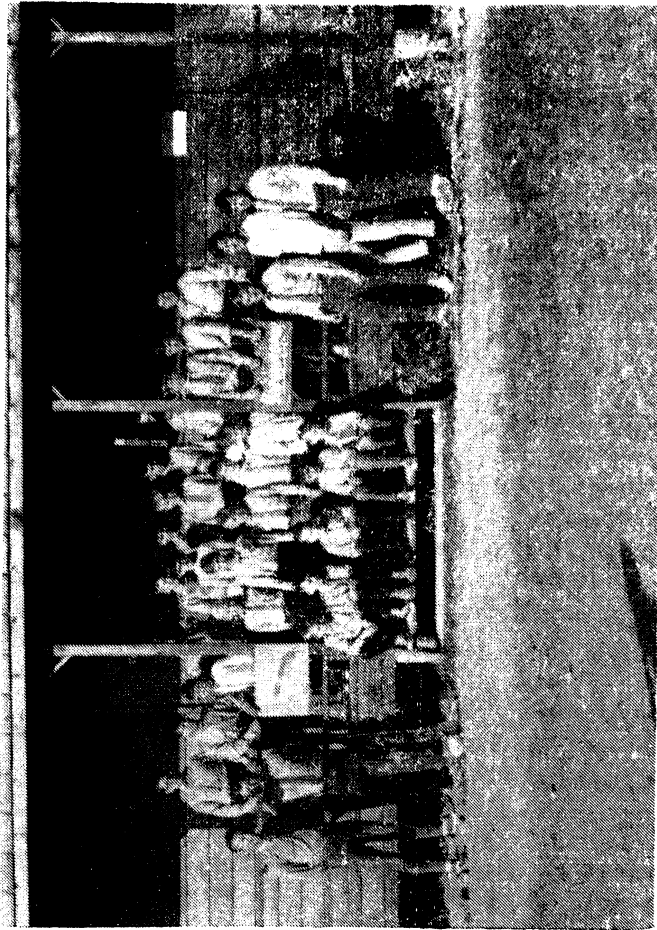
Ідучи слідами цих перших піонерів, канадські українці збагатили всесторонній розвиток Канади.

Вони здобули для хліборобства мільйони акрів цілинної землі, залишили на мапі Канади більше як 130 українських назв місцевостей.

Тисячі українців служили в збройних силах Канади під час обох світових воєн.

Зробивши вклад у промисл, торгівлю та всі професії країни, українці дали 79 членів федерального і провінційних парламентів.

Сьогодні є понад пів мільйона канадців українського роду, 80 відсотків з них народжені в Канаді".

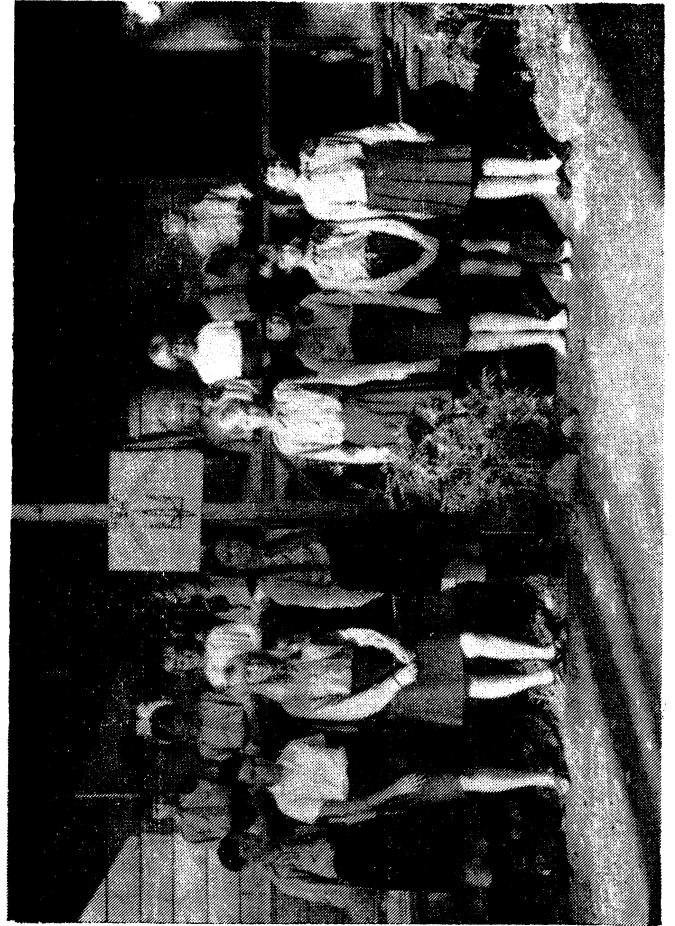
Літній табір Юного ОДУМ-у "50-ліття УНР" на озері Сімко, Канада.

Угорі

Зліва: Команда табору на колоді.

Справа: Чоти "Січові стрільці" і "Чорноморці".

Внизу: Чота імени Симона Петлюри.

Ч І К А Г О

Філія ОДУМ-у в Чикаго після своєї піврічної праці виховання Юного ОДУМ-у, влаштувань, академій, свят, літературних вечорів, прогулянок та загальної участі в громадському житті, — літом відпочивала. Лише одумівські радіопередачі не припинилися і під час вакацій. В червні радіопередача була присвячена Іванові Багряному в п'ятдесятиріччя його народження, Катя Ковальчук керувала програмою. Липнева програма присвячена була бою під Лосвом, провадив Василь Вестеровський. Серпень місяць був присвячений 50-тиріччю відновлення Української Державности, програмою провадила Ганя Чаюн. Одумівські радіопередачі відбуваються в другу п'ятницю кожного місяця на радіопрограмі панства Самбірських.

Після літнього перепочинку управа ОДУМ-у вже розпочала плян дальшої праці. Сходини Юного ОДУМ-у розпочинаються 11 вересня раз у тиждень так як і раніш. А всі мистецькі одиниці — ансамбль бандуристів, струнна оркестра, струнний ансамбль, танцюристи, дівочі співочі гуртки, новостворений хлоп'ячий співочий гурток та нова група мандолін і гітар — розпочинають свої регулярні проби від першої суботи після "Дня Праці", тобто від 9 вересня.

Праця мистецьких гуртків має бути наполегливою, бо в неділю 29 жовтня 1967 р. о 6 год. вечора в школі Шопена філія ОДУМ-у дає свій річний концерт. Як завжди, одумівські концерти відбуваються з новими та свіжими репертуарами, так і на цей концерт всі мистецькі одиниці готують нову та захоплюючу програму.

Поза одумівською працею цікаві події відбуваються в Чикаго в приватному житті одумівців. Цього року багато одумівців одружуються. Побралися: Юрій Горб з Надією Березецькою (пластунка), Іван Праско (одумівський бандурист) з Параскевою Манойло в Філядельфії, Оля Митулінська з Євгеном Денисенком, Олексій Пошиваник з Дорою Турулою (пластунка-одумів-

ська бандуристка), Катя Ковальчук із Леонідом Харченком, одумівець з Бамбруку, а Люся Петренко віддається в жовтні за Александра Терлецького. Щастя, Боже, їм усім.

Військове одумівське життя також активне цього року. Анатолій Ярмачонок недавно повернувся з В'єтнаму. Василь Ковальчук та Віктор Ботвин служать в летунстві. Володимир Косогор служить в армії за океаном, а Микола Скиба — голова ОДУМ-у незадовго також відходить до летунства.

Вітаємо згаданих вояків, Миколу Сідельника за океаном, і всіх інших українських вояків і бажаємо їм всього найкращого та скорого і щасливого повернення до рідні.

Ол. Пошиваник

КОНФЕРЕНЦІЯ ОДУМ-у В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філія ОДУМ-у Філядельфії влаштовує 30 вересня 1967 року конференцію і бенкет в Мерріот Мотор готелі у Філядельфії. Конференція з численними доповідями розпочнеться в суботу в 11-ій годині дня.

Доповідь про основи і причини створення молодечої організації Об'єднання Демократичної Української Молоді (скорочено ОДУМ) в 1950 році в Нью Йорку прочитає проф. Микола Степаненко, який тепер займає пост віце-президента УНР. Він був одним з основоположників ОДУМ-у.

Д-р Юрій Криволап член ЦК ОДУМ-у зробить перегляд одумівської праці за минулі сімнадцять років. На конференції буде порівняння розвитку праці філій в США і Канаді.

Про ідеологію сучасного ОДУМ-у та його членства говоритимуть магістер Євген Федоренко і інж. Віктор Корсунь.

Іван Піддубний у своїй доповіді висвітлить відношення ОДУМ-у до Української Національної Ради, яку ОДУМ з самого початку підтримує, та до Українського Конгресового Комітету Америки.

Олексій Шевченко говоритиме про наставлення українського

суспільства і преси до ОДУМ-у. Через ряди ОДУМ-у впродовж сімнадцяти років пройшли тисячі молоді. Про причини чому молодь стає членами ОДУМ-у, а не інших молодечих організацій, та чому вона виходить із рядів ОДУМ-у та її пізніше відношення до ОДУМ-у, скаже голова Головної Виховної Ради ОДУМ-у США Іван Павленко. Зоя Граур прочитає доповідь на тему "ОДУМ в майбутньому". Після кожної з зазначених тем будуть ставитись питання та відбудеться дискусія.

Регістрація, обід і бенкет коштують 15 дол., для студентів 13 дол. а сам бенкет коштує 10 дол.

Зголошення своєї участі на конференції чи бенкеті можна робити звертаючись до ОДУМ-у при

5114 N. Marvine St.
Philadelphia, Pa. 10141
Tel.: DA 9-0111

ПОВІДОМЛЕННЯ ЛЬОТЕРІЙНОЇ КОМІСІЇ

В неділю 23-го липня на одумівській оселі "Київ" відбулася розгра книжкової льотерії ТО-П-у.

Льотерійна комісія на час розгри запросила шість юних одумівок і одумівців з виховно-відпочинкового табору. Кожний з них, відповідно порядку виграшів, витягли по одному корінцю льотерійного квитка. В результаті розгри виграші припали на такі числа льотерійних квитків:

Виграш 1 — твори Лесі Українки, номер — 1844, власник квитка П. Пилипенко, місто Рокфорд, Ілл.

Виграш 2 — твори Нечуя Левицького, ном. — 1675, власник квитка Кухтенко, місто Йонкерс, Н. Й.

Виграш 3 — твори Андрія Малишка, ном. — 1068, власник квитка М. Павленко, місто Юніон, Н. Дж.

Виграш 4 — твори Бориса Грінченка, ном. — 1732, власник квитка І. Ткачук, місто Чикаго, Ілл.

Виграш 5 — твори Олексі Стороженька, ном. — 1724, власник квитка Р. Ткачук, місто Чикаго, Ілл.

Виграш 6 — твори Яр Славутича, номер — 2088, власник квитка В. Діак, місто Стонтон, Мас.

Льотерійна комісія складає щирі подяку всім особам, які придбали льотерійні квитки і цим допомогли створити фонд для видання книги "Порадника Одумівця".

Зокрема льотерійна комісія дякує тим особам, які допомагали льотерійній комісії в реалізації квитків і продали, або собі придбали 20 і більше квитків, а саме: панна Валентина Лімонченко, м. Резеда, Каліф.; В. Пресько, м. Йонкерс, Н. Й., А. Рожновський, м. Лос Анжелос, Каліф.; В. Колосюк, м. Детроїт, Міч.; П. Динник, м. Детроїт, Міч.; Д-р А. Лисий, м. Сан Франціско, Кол.; І. Воскобійник, м. Філадельфія, Па.

Більша частина квитків була реалізована філіями ОДУМ-у.

Льотерійна Комісія:

П. Стокальський
В. Григоренко
М. Ютка

ЗІ ШКІЛЬНОЇ ЛАВКИ

Ледве пройшло півроку, відколи учительська громада, Рідна Школа і вся парафія церкви святого Вознесіння м. Ньюарку, Н. Дж. випроводила на інше місце поселення щировідданих працівників на всіх ділянках громадської праці і шкільництва, — вельмишанованих Олю і Петра Матулу, як 21-го квітня ц. р. мусіли випроводити і їхніх батьків: Варвару і Василя Дібєрт.

Варвара Дібєрт була довгі роки вчителькою в Рідній Школі при парафії церкви св. Вознесіння. Кляса, що її вела пані Дібєрт була зразковою як в педагогічно-науковому так і в морально-виховному значінню. Пані Дібєрт була також ініціатором підготовки різних шкільних імпрез, академій, вистав, тощо. Крім того п. В. Дібєрт висококваліфікована вчителька ще з України, в цьому році сповнюється 50 років її педагогічної праці, — писала різні статті на педагогічно-виховні теми, для журналу "Наша Школа", що виходить при Консistorії Української Православної Церкви в Бавнд Бруку.

З нагоди від'їзду панства Дібєрт Учительська Громада і учні Рідної Школи зробили несподіванку для від'їжджачючих, запровадивши паню Варвару Дібєрт на скромне прийняття. Щоправда на цьому прийнятті не було вельмишановного пана інж. Василя Дібєрта активного громадського діяча, члена Української Національної Ради та колишнього члена Української Центральної Ради, чоловіка пані Варвари, через обставини зв'язані з громадською працею його не було в Ньюарку.

На прийнятті були присутні майже всі учні Рідної Школи, а зокрема всі учні 6-ої кляси, що її вела пані Дібєрт, батьки учнів і парафіяни. У виступах друзів по праці — вчителів та батьків відчувався глибокий жаль за від'їжджачою товаришкою - педагогом, що принесла так багато користи для наших дітей, їхніх батьків та всієї нашої спільноти. Друзі по праці зробили пані Варварі Дібєрт гарний дарунок, побажавши їй якнайкращих успіхів на новому місці поселення, а учні 6-ої кляси з подякою і жалем піднесли свій дорогий вчительці гарний вазон для квітів в українському стилі.

Відмічаючи 50-тиліття її педагогічної діяльності, та зокрема наполегливої праці в тяжких умовах нашої еміграційної дійсності, Учительська Громада, Управа Рідної Школи, батьки, молодецька організація ОДУМ, Товариство Прихильників УНР як і вся Парафіяльна Громада складають Вельмишановній пані В. Дібєрт за її віддану працю на шкільній ниві і громадсько-вишівній ділянці свою щиросердечну подяку та бажають всій її родині якнайкращих успіхів, та довгого і щасливого життя на новому місці.

К. Степовий

БАТЬКИ!

МАТЕРІ!

Чи Ви вписали своїх дітей до ОДУМ-у?

Якщо ні, впишіть їх негайно!

КОРОЛІВСЬКА ПАРА РОЗМОВЛЯЄ З СЕНАТОРОМ ЮЗИКОМ

В часі святкування 100-річчя Конфедерації Канади, Королева Канади Елісавета II і Князь Пилип взяли урочисту участь у різних імпрезах у столиці Оттаві.

Дня першого липня перед полуднем парламент Канади відбув святочну сесію на широкій площі перед парламентом, в якій президенти (спікери) обох палат привітали королеву й вона виголосила святочну промову в англійській й французькій мовах.

Опісля пополудні було прийняття на площі Генерального Губернатора Канади, Роланда Міченера. Королева і князь особисто віталися з членами кабінету міністрів і з кожним сенатором і послом та їх дружинами, стискаючи руку кожного по черзі.

Королівська пара мала цікаву й прихильну розмову з сенатором Юзиком й його дружиною Марією. Питалися, якого походження прізвища. Довідуючи, що українське, князь Пилип поставив кілька питань про українців Канади й їх вклад. Обом імпонувало, що українці зробили такий великий поступ за 75 років. Дуже цікавило їх, що український сенатор й його дружина на роджені в Канаді й, що їх батьки прибули сюди около 60 років тому. Здивувало їх, що 80 відсотків українського громадянства роджені в цій країні й, що велика частина поселилася перед першою світовою війною як фермери.

Королева Елісавета й князь Пилип тоді зрозуміли, чому українці Канади ввійшли в кожну галузь економічного, суспільного, культурного, мілітарного й політичного життя й здобули 79 парламентаристів, провінційних і федеральних. Цікавило їх, що українці ще уживають свою рідну мову.

Королівська пара побажала українцям дальших успіхів у майбутньому для поступневого, всебічного розвою Канади. Оттава, 5 липня, 1967 р.

Ч и т а й т е! Передплачуйте!
П о ш и р ю й т е!
"М О Л О Д У У К Р А І Н У"

А ЩО ТАКЕ ДИКАНЬКА, ЧИГИРИН, КРЮКІВ?

Назви селищ півдня України інколи дають дуже цікаві відомості про минуле. От, наприклад, колишня столиця козацьких гетьманів. Вона відома історикам з 1589 року, коли польський король Сігізмунд III звелів побудувати там фортецю.

А той край, де нині знаходиться Чигирин, як писав військовий інженер Боплан, був безлюдним. "Кременчук — останнє місто на Дніпрі, бо нижче його пустельний степ".

Висловлювалась думка, що назва "Чигирин" виникла від українського слова, запозиченого з тюркської мови — "чагарник", тобто погана поросль, кривулі на старих пнях, де ходить худоба. Але ж це не відповідає дійсності: чагарника на місці виникнення Чигирини не було, як не було, та й не могло бути там старих пнів або худоби. У ті часи там ще й не оселялися постійні мешканці.

Назва Чигирини виникла десь на початку XVI століття, коли через ту місцевість проходив не великий шлях од Дніпра вздовж річки Тясьмин. Назване місто від тюркського слова "чигир" — вузький шлях, який відокремлюється та йде вбік від головного.

Диканька теж має старовинну назву, яка виникла десь ще в XV столітті, за тих часів, коли на місцях сучасних вселюдних міст на Дикому Полі (так у ті часи називали Наддніпрянську Україну нижче Києва), де, як писав у 1389 р. смоленський диякон Ігнатій, — неможливо було зустріти чоловіка, бо там "пустиня велика і звірей множество".

Мабуть, місцевість поблизу сучасної Диканьки і справді була пустельна, бо така назва могла виникнути лише від старовинного тюркського слова "дикен", що в перекладі нашою мовою буде "колочка, голка терну".

А звідки пішла назва містечка Крюків, що нині стало задніпрянським? Виникла ця назва теж дуже давно. Історія свідчить: після кількох поразок у битвах з поляками та їх іноземними найманцями повсталі козаки й селяни були змушені в 1625 р. скласти угоду про припинення бойових дій. Угоду підписали в урочищі

Ведмежі Лози, біля Куркувого, озера, за яким вона й досі зветься Куркувське. Озеро тоді вже пересихало і на "Генеральній карті України", складеній Бопланом у 1640 році, воно вже

не показане, але ж назва його, що виникла від тюркського слова "курук", тобто сухе, пусте, висихаюче, залишилась за тією місцевістю, та перейшла на нове селище — Крюків, а потім — Крюків.

В. Фоменко

ТАЄМНИЦІ ПАМ'ЯТІ

Що таке пам'ять? Які процеси, що відбуваються в мозку, в його нервових клітинах, допомагають запам'ятовувати почуте, побачене, пережите? Що сприяє запам'ятовуванню одних і незапам'ятовуванню інших збуджень? Які механізми лежать в основі відтворення давно зафіксованих у мозку образів?

Протягом кількох років усі ці питання вивчають в Інституті фізіології Академії наук Грузинської РСР. Сьогодні ми розповідаємо про результати досліджень вчених.

Про пам'ять є багато протилежних думок. Галузь ця ще вивчена поверхово. Але майже всі вчені переконані, що пам'ять може бути принаймні двох видів — короткочасна і тривала.

Справді, за день людина одержує величезну інформацію, але запам'ятовує далеко не все: частину мозок відбирає і зафіксує надалі, решта незабаром забувається.

В основі двох видів пам'яті лежать різні механізми. Короткочасна полягає у розповсюдженні збуджень по нервових ланцюгах. Це триває кілька секунд або хвилин. Коли збудження завершується, відновити події, що викликали його, не вдається, якщо в цей час не спрацював інший механізм, котрий на тривалий час фіксує збудження. Тоді короткочасна пам'ять переходить у тривалу.

В інституті під керівництвом академіка Івана Беріташвілі вивчають механізми короткочасної і тривалої пам'яті, умови, які сприяють запам'ятовуванню. Фізіологи переконані, що пам'ять розташована не в одній якійсь ділянці мозку; всі вони однаково "відповідають" за зберігання збуджень.

Але яку роль відіграють різні структури головного мозку? Вчені провели такий дослід. Тварин

вмістили в клітку, звідки було видно експериментальну кімнату, поділену ширмами. Звідти показували їм миску з м'ясом і ховали її за одну з ширм. Собака чи кішка, випущені з клітки, бігли відразу ж до ширми, де була захована миска. Це означало, що сліди збудження збереглися в їхній центральній нервовій системі. Пам'ять ця короткочасна: у собак — 10-15 хвилин, у кішок — 5.

Запам'ятовування можна продовжувати. Якщо собаку відвести у віддалений кут експериментальної кімнати і там за ширмою показати миску з м'ясом, яку тварина понюхає, збуджуються відразу кілька рецепторів. Наступного дня собака, якого пустили в експериментальну кімнату, біжить до того місця, де напередодні бачив їжу. Це вже пам'ять тривала.

У корі головного мозку є поля, де закінчуються шляхи рецепторів. Вони об'єднані у так звані первинні сприймаючі області. Поруч розташовані інші зони, нейрони яких одержують збудження, головним чином, від асоціацій нейронів первинної зони. Завдяки одночасному збудженню первинних та інших зон, а також сприймаючих областей створюються складні замкнені нервові кола. Збудження їх припиняється не відразу. Після затухання ще протягом кількох секунд триває підвищена збудженість, яка посилюється, якщо джерело збудження виникає знову.

Таким чином, пам'ять — функція всього головного мозку. Майже всі його відділи беруть участь у короткочасній і тривалій пам'яті.

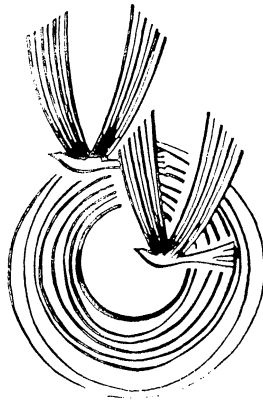
Хоч ці дослідження лише перші гіпотези, але вони — ще один етап у вивченні найбільш цікавої і складної функції мозку — пам'яті.

Еврика!

Вигук (грецькою мовою означає "я знайшов"), який приписують великому математикові стародавньої Греції Архімеду Сиракузькому (близько 287-212 до н. е.). У IX книзі трактату римського інженера Вітрувія (I ст. до н. е.). "Про архітектуру" розповідається, що сиракузький тиран Герон доручив Архімеду перевірити склад сплаву, з якого була зроблена його корона. Учений довго і безуспішно намагався розв'язати завдання, поки випадково, під час купання, не відкрив основний закон гідростатики ("Всяке тіло, занурене в рідину, втрачає в своїй вазі стільки, скільки важить витіснена ним рідина"). Забувши одягтися, з криком "Еврика!", Архимед побіг додому, щоб якнайшвидше перевірити цей закон.

Вигук "Еврика!" вживається як вираз радості при несподіваному відкритті чи вдалій думці

БОРИС
ОЛЕКСАНДРІВ

ТУГА
ЗА СОНЦЕМ

ПОЕЗІЇ

У видавництві Об'єднання
Українських Письменників
"Слово"
ВИЙШЛА З ДРУКУ
НОВА ЗБІРКА ПОЕЗІЙ

БОРИСА ОЛЕКСАНДРОВА
ТУГА ЗА СОНЦЕМ

У збірці — 62 поезії, написані
в роки 1945 — 1965. 120 сторінок,
тверда обкладинка, мистецьке оформлення М. Левицького.

З уваги на малий наклад (450 прим.), у книгарнях не продаватиметься.

ЦІНА — \$2.00.

Замовлення слати на адресу:

"MOLODA UKRAINA"

16 Indian Rd. Cr.

Toronto 9, Ont., Canada

БУДИНОК, ЩО ОБЕРТАЄТЬСЯ

У Цузі, поблизу Лозанни (Швейцарія), споруджено незвичайний будинок. Електричний двигун потужністю 0,5 к. с., керований фотоелементом, повертає його за рухом Сонця. Будинок обертається з швидкістю 70 сантиметрів на хвилину. Всі технічні пристрої вмонтовані у фундамент.

ПРИГОДИ КРАПЛИНИ

Кожна крапля води протягом року робить в середньому 34 подорожі за маршрутом земля — атмосфера: випаровується, мандрує з хмарами і повертається на землю у вигляді дощу, снігу, граду.

Р І З Н Е

Двоє електроінженерів Сиракузького університету дослідили й зміряли магнітне поле навколо людського серця. Сконструйованим ними приладом, який названо магнітокардіограф, вони зуміли визначити, що напруга цього поля дорівнює одній мільйонній частині напруги земного магнітного поля.

Найменшою дитиною, якій лікарі акушери зберегли життя, була ірландська дівчинка Тереза. Вона з'явилася на світ на чотирнадцять тижнів раніше часу і важила всього лише 625 грамів.

—о—

Найбільший кристал гірського кристалу було знайдено в Казахстані, важив він 70 тонн. Доти найбільшим вважався бразильський самородок, який важив 40 тонн.

—о—

Мавпи в Європі живуть не лише в зоологічних садах, а й на волі — на найвищій точці Гібральтару — Пан де Азукар. За ними дуже ретельно доглядають, бо існує легенда, що англійське панування над фортецею скінчиться із смертю останньої мавпи.

—о—

Найбільший астрономічний годинник вмонтовано в башту собору в місті Мессіна. Шістдесят автоматичних пристроїв керують різними фігурами, які уособлюють дні тижня, години, доби, при року, стан місяця та картину зоряного неба.

"Вірні" друзі

— Друже мій вірний, — погладив Чоловік Собаку.
І посадив на цеп.

УВАГА!

УВАГА!

Чистимо безплатно печі (форнеси) і даємо безплатну ціло річну обслугову нашим сталим відборцям опалової оливи.

ЗАМОВЛЯЙТЕ В НАС ОЛИВУ

DNIPRO FUEL OIL LTD.

TORONTO —

196 Bathurst Street

Тел.: вдень і вночі: EM 6-6539

HAMILTON —

857 Woodward Ave.

Тел.: вдень і вночі: 549-9634

Користайте також з нашої **БЕНЗИНОВОЇ СТАНЦІЇ** при

509 Jane St. — RO 2.1969

У ч. 148 "М.У." на другій сторони обкладинки ім'я її автора має бути: **Василь Корженівський.**

Ціна 40 центів

**ПЕРША УКРАЇНСЬКА
ОПАЛОВА ФІРМА
FUTURE FUEL OIL
LTD.**

& Service Station

945 BLOOR STREET WEST
Toronto — Ontario

24-ГОДИННА СОЛІДНА
І СКОРА ОБСЛУГА!

Чищення і направа форнесів
безплатна.

Скористайте з доброї нагоди
і замовляйте оливу в нас.

Наші телефони:

Tel. Office: LE 6-3551

Tel. Night: RO 2-9494

КРЕДИТОВИЙ СОЮЗ

- Платить 4% за депозити.
- Уділяє високі та дешеві
- позички.
- Асекує ошадності до 2
- тисяч, позички до \$10.000.
- Щоденне і вечірне уря-
- дування.

ВПИШІТЬСЯ І КОРИСТАЙТЕ
З ПОСЛУГ

У КРЕДИТОВОМУ СОЮЗИ!
406 Bathurst St., Toronto
Tel.: EM 3-3994

Осел навіть хвостом не мах-
нув.

— Не цурайся своєї Долі. Я
тобі крила Пегаса подарую...

— Якби ти справді була моєю
долею, то запропонувала б обе-
ремек сина.

Квасоля

— Будьмо разом. Навіки! —
змовляв Соняшник Квасолю.

— Але мені Горох до пари.

Сплуталася з Горохом. Той же
сам на ногах не міг твердо сто-
яти, і скоро вони опинилися в
борозні.

Кинулася Квасоля назад до
Соняшника:

— Ти моя єдина опора. Я все
зрозуміла.. — Осіклась: по Со-
няшнику вилась Повитиця.

Горлиця

На вершечку зеленого дуба
Сохіл горкував Горлиці:

— Я літав туди, де шугають
блискавиці, де гуркіт громів тор

жествує перемогу над трутиз-
ною застою. Я видів...

— Ти б краще поцілував мене,
Соколику. Я ж так скучила...

Приборкувач звірів

Я приборкую левів силою сво-
їх очей, — почав свою розповідь
приборкувач звірів.

— Це можна довести. Бачите
того чоловіка навпроти? Я пог-
лядом примушу його підійти
сюди. Ось він починає нервувати,
ось вже підвівся і рушає до
нас...

Чоловік підійшов до прибор-
кувача, дав йому доброго ляпа-
са і промовив:

— Осел, чи не перестали б ви
дивитися на мене так люто!

Час для репетиції

Два приятелі зустрічаються на
вулиці.

— Ось уже два місяці я хо-
джу на співанки нашого чолові-
чого хору, — каже один.

— Ну і як воно?

— Чудово проводимо час. Ви-
пиваємо по кілька чарочок, гра-
ємо в карти, а коли жінки при-
ходять за нами, танцюємо.

— А коли ж ви співаєте?

— По дорозі додому.

Перевага медицини

Відомий англійський лікар я-
кось говорив своєму пацієнтові:
"Коли я був ще молодий, то хотів
стати художником".

Пацієнт: "І чому ж ви надали
перевагу медицині? — "Бачите,
— відповів лікар, — у мистецтві
кожну помилку відразу ж вид-
но, а в медицині вона разом з
пацієнтом іде в землю.

МІКРО-БАЙКИ

А ще цар!

Ріс на городі Горох. І треба ж
було, щоб якийсь Пастернак на-
звав його царем. Горох так на-
бундючився, що аж стручки по-
лопалися.

— Цареві все можна, — підта-
кував Пастернак.

І тільки темна Бараболя не ро-
зуміла: який же то цар, коли у
нього не всі дома?

Майже горбець

Горобчик розказував родичам
про Солов'я. Цвірінькав, аж по-
ки ті не зрозуміли, що Соловей
— це той же сіренький горбець,
тільки трохи менший.

Цвяхів не питають

— Забивати мене в кам'яну сті-
ну — безглуздя! — упирався
Цвях.

— А ми Цвяхів про це не пи-
таємо, — гаркнув Молоток і геп-
нув тонконогого по тім'ю.

Осел і доля

Курною дорогою трюхикав О-
сел. Аж дивиться: стовбичить я-
кась химера, руки простягає:

— Підвези...

**ROCHESTER FURNITURE CO. LTD.
WAREHOUSE STORE**

ІДАЛЕНЬ УГОЛОПІЛЬНИКИ, ПРАЛЬНІ МАШИНИ,
ЕЛЕКТРИЧНІ Й ГАЗОВІ ПЕЧІ, ТЕЛЕВІЗОРИ, РАДІО.
ВЕЛИКИЙ ВИБІР ХАТНІХ МЕБЛІВ: ВІТАЛЕНЬ, СПАЛЕНЬ,

423 College St.

Toronto, Ontario

Telephone: EM 4-1434